

DAMUNT DAMUNT

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL

SANT JOAN - ABRIL 1.996 N° 59

DAMUNT DAMUNT

Revista d'informació local
SANT JOAN (Mallorca)

Abril 1.996 - Núm. 59

Domicili

Major, 68
07240 - SANT JOAN (Mallorca)
TEL. 52 61 83

Director

Miquel Florit Huguet

Redacció i Muntatge

Catalina Fullana Matas

Assessorament Lingüístic

Joan Amengual Barceló
Margarida Bauzá Bover

Col.laboradors

Gabriel Company Gayà
Carles Costa Salom
Josep Estelrich Costa
Catalina Jaume Ginard
Joan Jaume Nigorra
Barbara Matas Sastre
Nofre Torres, rector
Joan i Mates
Joan Bauçà Barceló
Antònia Pilar Mas

Fotografies

Miquel Florit Huguet
Altres

imprimeix

Apostol y Civilizador
Petra (Mallorca)

CONTINGUT

NOTÍCIES LOCALS

XXIV CERTÀMEN POÈTIC

COL·LABORACIONS

ALTRES INFORMACIONS

COL·LECCIONABLE "FITXES A

LLOURE" NÚMERO 4

FOTOGRAFIES

Portada i contraportada

Biennal Internacional de l'Esport
a les Belles Arts 1.995

D. Miquel Gayà Sitjar

NOTA: Els escrits publicats sols expressen
l'opinió dels seus autors.

La revista no s'identifica
necessàriament amb el seu contingut.

Molts d'Anys!!! Felic Aniversari

1.- **Margalida Rotger Company** (d'en Boiret), el dia 1 d'abril.

2.- **Catalina Morey Company** (Rubertera), el dia 4 d'abril.

3.- **Francisca Payeras Rebassa** (Payeras), el dia 4 d'abril.

4.- **Catalina Morlà Matas** (de Ca Sa Perruquera), el dia 4 d'abril.

5.- **Maria Magdalena Barceló Jaume** (París), el dia 5 d'abril.

6.- **Maria Rosa Bauzà Fullana** (d'en Joan de S'Hort), el dia 6 d'abril.

7.- **Isabel Maria Matas Ramis** (d'en Melció Peremates), el dia 8 d'abril.

8.- **Gabriel Nigorra Vich** (d'en Pedro Petrer), el dia 9 d'abril.

9.- **Maria del Pilar Sansó Fuster**, el dia 13 d'abril.

10.- **Josep Andreu Mariño Pocoví** (d'en Rafa), el dia 13 d'abril.

11.- **Margalida Morlà Miralles** (Morlà), el dia 14 d'abril.

12.- **Bernadí Ferrer Matas** (de na Francisca Peremates), el dia 14 d'abril.

13.- **Sebastià Mayol Payeras** (d'en Rumbet), el dia 16 d'abril.

14.- **Catalina Gayà Morlà** (d'en Cambuix), el dia 17 d'abril.

15.- **Margalida Gayà Rotger** (de ses gomes), el dia 19 d'abril.

16.- **Catalina Nicolau Mayol** (Rumbet - Manacor), el dia 20 d'abril.

17.- **Catalina Karmany Jaume** (Keta), el dia 24 d'abril.

18.- **Miquel Galmés Gomila** (de Sabó), el dia 25 d'abril.

19.- **Josep Florit Antich** (Boiret), el dia 30 d'abril.

Maneres d'assistir a Missa les Autoritats

Després de la mort de Franco i un poc abans de les primeres eleccions municipals democràtiques, l'Església de Mallorca, a través del Consell Presbiteral va prendre la decisió de no convidar oficialment les autoritats civils a assistir als actes religiosos, però de reservar-los un lloc, de presidència sinó per diferència, quan decidissin fer-s'hi presents corporativament.

Aquella disposició ha estat seguida de molt diverses maneres segons els llocs i les persones: hi ha Ajuntaments que han continuat ocupant el "banc del batle" amb freqüència i que van a les processons; altres que només hi van en algunes comptades ocasions de l'any; a uns llocs només hi van els regidors del partit que governa, però no els de l'oposició; a altres només hi va un representació; finalment hi ha Ajuntaments que corporativament no han tornat a ocupar un lloc especial en els actes religiosos.

Hi ha rectors que llevaren el "banc del batle", o els signes de presidència com són les tarimes i domassos; uns altres, en canvi, els tornaren posar després de que els seus antecessors els haguessin llevats. Uns capellans saluden efusivament les autoritats i uns altres no en fan cap menció especial.

D'una i altra manera, una cosa hauria de quedar clara: que el nostre Estat ja no és confessional i que entre l'Església i l'Estat hi ha d'haver una mútua independència i una sana col·laboració.

Sebastià Salom Mas

Taula Redona Sobre Miquel Gayà Sitjar

Seguint els actes preliminars a la proclamació de Fill Predilecte, el passat dia 10 de març, va tenir lloc en el saló d'actes de l'Ajuntament, una "taula redona", sobre "Miquel Gayà Sitjar, la seva vida i la seva obra", acte organitzat pel Col·lectiu Teranyines i la Biblioteca Municipal.

Va actuar de moderador Miquel Company i intervingueren a la taula redona els professors de la Universitat Srs. Joan Mas, Nicolau Dols, Pere Rosselló i Damià Pons.

Encetà el diàleg Joan Mas, que va destacar de Miquel Gayà Sitjar, la seva honestitat, com també la seva fidelitat a la nostra llengua en unes èpoques difícils. Llavors Nicolau Dols es referí a la seva obra poètica ben coherent dins la seva trajectòria i va citar alguns poemes. Després va parlar Pere Rosselló, que va afirmar que Miquel Gayà Sitjar havia efectuat una crítica literària. Es va referir a la seva obra "Històries i Memòries", com a mostra del seu caire de prosista i el va reafirmar com a gran articulista i un estudiós de la literatura com ho demostren els treballs en epistolaris diferents. Per acabar Damià Pons, va afegir i destacar la seva mentalitat per defensar una cultura i donar-nos a conèixer als grans mestres de la poesia mallorquina. Destacar la seva feina com a director entre els anys 1.968 i 1.972 de la revista "Lluc", com també la llealtat amb els seus ideals culturals.

Acabada la intervenció dels professors, es feren algunes preguntes. Els estudiosos de l'obra del nostre poeta, coincidiren en elogiar la tasca cultural desenvolupada per Miquel Gayà Sitjar i afegiren que amb ell, gairebé es clou l'anomenada "Escola de poesia mallorquina".

Joan Jaume Nigorra

XXIV Certàmen Poètic Verge de Consolació

El dia del Quart Diumenge, a l'entremig del concert que donava la Banda de Música d'Algaida, va tenir lloc la part cultural de la nostra Festa, la de proclamació dels premis literaris.

Va començar l'acte amb unes paraules del director del Col·legi Son Juny, Josep Roig que va fer un parlament referit al Santuari de Consolació i a la festa que va donar pas al veredict del Certàmen Escolar i a l'entrega de premis dels treballs que foren exposats al menjador de Ca's Donat. A continuació Dolors Corbella, membre del Jurat de XXIV Certàmen, va pronunciar el parlament de premis. Després Joan Maimó va llegir el veredict del jurat i a continuació foren obertes les pliques per tal de conèixer als guanyadors. L'acord dels qualificadors otorgà els següents premis:

- Primer premi Miquel Gayà Sitjar a l'obra titulada "Diàleg amorós de néta i avi", de Mn. Baltasar Coll i Tomàs.
- Segon premi a l'obra "El secret tremolós de l'acollida", de Pere Bru Serrano i Darder.
- Accèssit a l'obra "Eia Ergo, Advocata Nostra" de Bàrbara Matas Sastre.

Després els guardonats llegiren les seves obres i els foren entregats els premis. El va donar la circumstància de que Mn. Baltasar Coll va ser el guanyador del primer certàmen. També que Pere Bru Serrano fou el guanyador del certàmen de l'any passat i que Bàrbara Matas Sastre també ha obtingut guardons en certàmens anteriors.

També va parlar el regidor de Cultura Joan Magro i va tancar l'acte el rector Nofre Torres que va felicitar als guanyadors i va agrair el patrocini dels premis a l'Ajuntament, la tasca dels membres del jurat i demés col·laboradors. Encoretjà a la continuació per part dels participants de cara a la significació que tindrà el XXV Certàmen Poètic en la Festa de 1.997. Un esdeveniment cultural que en conforma una Corona poètica a la nostra Verge i que enriqueix el bagatge cultural de la nostra vila.

Foren membres del Jurat qualificador: Miquel Gayà Sitjar, Maria Dolors Corbella, Miquel Pons, Jaume Oliver i Joan Maimó. Per primera vegada el primer premi fou anomenat "Premi Miquel Gayà Sitjar". Hi participaren quinze poemes i cap d'ells va fer constar la seva participació al premi local. El jurat d'acord amb l'organització el constituïren com el segon premi.

Joan Jaume Nigorra

Miquel Gayà Sitjar Fou Proclamat Fill Predilecte

El passat dia 16 de març, dissabte de la Festa del Quart Diumenge, en un acte brillant; el nostre poeta Miquel Gayà Sitjar va esser proclamat Fill Predilecte de Sant Joan.

L'acte va començar a l'església per donar una millor cabuda a tots els molts assistents. Va presidir l'aconteixement el Conseller de la Funció Pública Josep Antoni Berastain, que ostentava la representació del President del Govern Balear Cristòfol Soler, acompanyat pel Director General de Política Lingüística, pel batle i regidors, així com també per altres personalitats del món de les lletres. Figurà el President de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Sebastià l'il·lustríssim Sr. Antoni Ruiz, al que acompanyaven alguns acadèmics. Miquel Gayà Sitjar va ocupar un lloc preferent, va estar acompanyat pel Sr. Bisbe Teodor Ubeda i els seus familiars.

Amb l'església plena, va presentar l'acte Joan Magro, regidor de Cultura de l'Ajuntament de Sant Joan i Catalina Pocoví, la secretaria de l'Ajuntament va llegir l'acord de l'Ajuntament en què es va fer l'anomenament de Fill Predilecte. Llavors el P. Ramón Ballester i Vives, va fer el parlament biogràfic de Miquel Gayà Sitjar, el qual fou edat i repartit quan va acabar l'acte. Foren llegides algunes adhesions de personalitats del món de la política. Joan Barceló, en representació de les primeres autoritats illenques; va pronunciar unes paraules adients a l'esdeveniment, qualificant-lo com a pàgina gloriosa de la vila santjoanera, que ha sabut reconèixer l'obra de fidelitat a la llengua i al poble que arreu ha volgut trasmetre al llarg de la seva vida. Miquel Gayà Sitjar, visiblement emocionat va agrair aquest acte emotiu que li van dedicar.

Per acabar la Coral Universitària de les Illes Balears, que dirigeix el també santjoaner Joan Company, ens va oferit un bell concert en el que hi estaven incloses obres de P. Martorell en lletra de Ruta dels Cims de M. Gayà i del compositor musical, el mallorquí J. M. Tomàs. Va acabar amb la interpretació de la popular "Aubada" que Joan Company va dedicar a la Coral de Sant Joan, de la que en fou director en els seus inicis de carrera en el camp de la música coral.

Llavors els assistents es van traslladar al saló d'actes de l'Ajuntament, a on el batle, Gabriel Mora, després d'unes paraules de satisfacció i gratitud, va entregar el pergamí acreditatiu de la distinció a Miquel Gayà Sitjar i juntament amb el Conseller de la Funció Pública J. A.

Berastain descobriren el bell retrat de Miquel Gayà Sitjar obra de Joan Maimó i Vadell. Amb aquest quadre són ja sis els santjoaners distingits, que figuren en el saló de la Casa de la Vila.

Al mateix temps en el saló d'actes, a on Miquel Gayà Sitjar va rebre les mostres de felicitació i enhorabona per part dels assistents; va quedar inaugurada l'exposició, organitzada pel Col·lectiu Teranyines, "Vida i obra de Miquel Gayà Sitjar" que fou visitada durant tot el dia de la Festa del Quart Diumenge.

D'aquesta manera es va cloure un altre acontexement cultural, tan brillant com el que havíem viscut el dissabte abans. Tant en una jornada com en l'altra, va quedar demostrada la coneixença i la valia d'un santjoaner, que amb tota honestitat, ha dedicat la seva vida al conreu de les nostres lletres i la nostra cultura. Des d'aquí volem juntar-nos a les moltes felicitacions que ha rebudes el nostre escriptor i poeta; que és motiu de goig per a tots.

Joan Jaume Nigorra

Assamblea de la Penya Motorista

El passat dia 9 de març, la Penya Motorista Sant Joan, va celebrar la seva Assamblea General Ordinària de cada any, en que aquesta entitat que enguany compleix el seu 40 aniversari, va presentar el seu estat de comptes, així com també les realitzacions fetes durant l'any 1.995.

Al mateix temps es va anunciar el programa d'activitats per a 1.996, que començaran amb una excursió a Extremadura i Madrid, del 8 al 14 d'abril, seguirà el dia 28 d'abril amb la celebració del Moto Cross Primavera, el dia 9 de juny tindrà lloc la Festa de Sant Cristòfol, el dia 11 d'agost hi haurà la ja tradicional excursió d'estiu.

A mitjan mes de setembre es presentarà una exposició de les activitats realitzades durant els 40 anys de la Penya Motorista, també es preveu fer una excursió a l'illa de Menorca. Llavors el dia 24 de novembre es celebrarà la Diada del 40 Aniversari.

L'acte va acabar amb una degustació i els desitjos de continuïtat per aquesta la més veterana de les nostres entitats.

Joan Jaume Nigorra

V Fira Artesanal, Industrial, Agrícola i Ramadera del Quart Diumenge

Dins els actes de la Festa del Quart Diumenge que es va celebrar el passat dia 17 de març, a les 12 del migdia, es va inaugurar la V Fira, que aquest any per primera vegada s'hi va afegir la part de ramaderia. Entre altres autoritats illenques que acompanyades del batle i regidors, inauguraren i visitaren la fira hi eren presents el Conseller de la Funció Pública Josep Antoni Berastain, el Conseller d'Obres Públiques Bartomeu Reus, el Conseller d'Agricultura Marià Socies, així com també altres directors generals i portaveus de diferents grups polítics.

Foren un centenar d'expositors dels més diferents objectes: ceràmica, artesanía, amb ferro i fusteria, embotits i formatges, fruits secs, flors i plantes, maquinària agrícola, automòbils, material de construcció, exposició de fotografies de la Prossessó i Davallament del Divendres Sant, llocs de llibres com el del Col·lectiu Teranyines i altres, etc. A la Plaça de la Constitució hi havia una trentena de gàbies per animals, destacants el llac de les ànneres, el porc negre, cavalls, ovelles i altres animals que componien la mostra de ramaderia.

Els diaris de la província es varen fer ressò de la Fira i donaren una xifra d'uns quants milers de visitants. De fet a les hores del migdia es feia difícil circular pels carrers del poble donada la gentada que hi circulava. L'exposició firal va durar fins a la tarda i pel que es va veure és un bon reclam per a la gent d'altres indrets.

Joan Jaume Nigorra

Vetlada Teatral i Altres Actes

El darrer acte d'aquesta festa va ser una vetlada teatral a la Casa de Cultura a on el grup "Picadís" de S'Arenal, que feia uns quants anys que no ens visitava, va posar en escena l'obra "Un xalet a s'Estaca", un "vodevil"

de Juan José Alonso Millan, que va ser adaptat, traduït i dirigit per Miquel Ambrós. Va comptar amb el patrocini de "Sa Nostra" i de l'Ajuntament de Sant Joan. Fou una comèdia atrevida, graciosa i entretinguda que va agradar a la nostra gent que omplia la sala.

També a la Casa de Cultura foren exposades unes fotografies del Concurs de Betlems com també uns dibuixos fets pels alumnes del Col·legi Son Juny, motivats per a la confecció d'un cartell per a la Fira.

En el Camp d'Esports de Son Juny, el C.D. Sant Joan s'enfrontà a l'equip del Mariense en partit de 2ª Regional. En un encontre molt igualat a la primera part però el el C.D. Sant Joan va saber imposar-se per un contundent resultat de 3 gols a 0.

Joan Jaume Nigorra

Festa del Quart Diumenge

Com cada any Sant Joan va viure el passat dia 17 de març, la seva festa amb més tradició, que beu dins les arrels de la nostra història; la festa de la Mare de Déu de Consolació que anomenam Festa del Quart Diumenge.

A l'acte central d'aquesta festa, l'ofici solemne es fa fer l'ofrena de flors i foren bastants els feligresos que el varen haver de seguir de defora. Assistiren a l'ofici les autoritats locals i va presidir la missa concelebrada Mn. Antoni Riutort, acompanyat de Mn. Nofres Torres, Mn. Gabriel Ferriol, Mn. Josep Estelrich i els religiosos P. Amador Bauzá i P. Rafel Jaume. Per acabar el Cor Parroquial, va interpretar l'himne a la Verge de Consolació i els assistents passaren a venerar a la Mare de Déu, al mateix temps que reberen les "coquetes" de pa sense llevat, com a referència al fet de l'Evangeli, que ens conta la miraculosa multiplicació dels cinc pans i dos peixos.

Una vegada acabada la missa a l'esplenada va tenir lloc una ballada popular a càrrec del grup Aires de Pagesia així com també hi va tenir lloc una amollada de coloms.

A l'horabaixa a l'esplenada del Santuari la Banda de Música d'Alcaida, ens oferí un concert musical. Durant tota la tarda va ser un devenir de gent que va desfilar per davant la Imatge de la Mare de Déu i admiraren la bellesa del nostre Santuari ben guarnit de flors.

Dos Nous Petits Terratrémols en el Pla de Mallorca

El passat dia 2 d'abril, un poquet passades les sis de la matinada i altra vegada quan faltava més o menys un quart per les set del matí es sentiren a Sant Joan i pels pobles dels voltants dos terratrémols que sembraren la inquietud en aquells que es varen assebeutar del fet.

Segons dades publicades per l'Institut Geogràfic Nacional, els dos moviments telúrics van tenir una intensitat de 2.5 i 2.7 graus en l'escala de Richter respectivament.

L'epicentre dels dos seismes va ser Vilafranca però es deixaren sentir també a Sant Joan, Montuïri i Petra.

Aquests dos petits terratrémols no van ésser percebuts per tots els veïns degut a l'hora en que es van produir. Els anteriors seismes que es deixaren sentir el dia 2 de novembre de 1.995, ara fa cinc mesos, sí que foren sentits per tots els veïns ja que es produïren devers les 11:00 i les 11:45 hores del matí respectivament. Curiosament aquest darrer dia es varen donar dins el mateix interval de temps, uns quaranta minuts.

Quan ja estavem a punt de tancar aquesta edició varen tenir la notícia de el dimarts dia 9 d'abril damunt les dues de la matinada hi havia hagut un altre petit terratrémol, de 3,2 a l'escala de Richter que s'havia deixat sentir més a tota la comarca del Raiguer, però també molts dels veïns de Sant Joan es varen assebeutar del fet i ja s'assustaren perquè amb una setmana i ha hagut tres terratrémols a la nostra illa i, qui sap si el proper serà ja més important?

Quintos - 96

Els quintos d'aquest any, ... qui pogués tornar a ser-ho!!! foren part del Dimecres Sant, amb la tradicional "guerra" de taronges, llimones i ous.

La nit de bauxa o "moguda", podia haver acabat en tragèdia quan un marès del sostre de la seva "seu" s'esboldregà i va caure ferint dos dels participants, però afortunadament tot va acabar amb un susto.

Al migdia del Dijous Sant els carrers i les façanes properes a la "seu dels quintos" ja havien recuperat la normalitat.

MOLTS D'ANYS. I FINS L'ANY QUE VE!!!

Robatoris a Sant Joan

Durant el passat mes de març els lladres realitzaren diverses visites a establiments i cases particulars de Sant Joan.

Posiblement el robatori més important fou el realitzat a "Autos Sant Joan" situat a la carretera de Vilafranca, a on els lladres romperen els vidres del mostrador i entrant a l'establiment varen sustreure de la caixa, doblers en efectiu i xecs. Tot això va succeir al punt del migdia.

També d'una casa particular del carrer de Petra robaren diferents joies.

D'una altra llar del carrer Socies van sustreure una important quantitat de doblers.

V Torneig Comarcal de Dames

Durant les vetlades del divendres, des del dia 26 de gener al 22 d'abril s'ha desenvolupat, en el Bar Can Tronca, el V Torneig Comarcal de Dames que ha tingut com a Campió en la Categoria A al manacorí Llorenç Bernassar que ja havia estat el guanyador en anteriors torneigs.

En quant a la classificació dels santjoaners Miquel Company ha estat el guanyador en la primera categoria i també repeteix el triomf que va aconseguir l'any passat.

En la segona categoria repeteix triomf Miquel Matas, que va obtenir el seu primer guardó l'any passat.

Les Vetlades han estat ben animades

En el aquest torneig hi han col·laborat l'Ajuntament de Sant Joan i les Entitats d'Estalvis: "La Caixa", "Sa Nostra" i "Banca March".

Ple Ordinari de l'Ajuntament del Dia 2 d'abril

En el ple ordinari del dia 2 d'abril en el qual hi assistiren tots els regidors es va aprovar la cessió gratuïta a l'Organisme Estatal de "Correos y Telegrafos" d'un tros de 100 m² dins el solar de l'Escola de Ses Nines, en el carrer de Consolació, just al costat del centre Sanitari per tal d'adaptar-hi les seves oficines.

El període de cessió és de cinc anys per la seva construcció i de trenta anys pels seus serveis. El P.S.M. va votar en contra per la circumstància de que la cessió fos de caràcter gratuït.

Es va revisar el patrimoni de Bens Municipals.

Es va acordar dur al Pla Territorial la proposta d'una via d'enllaç entre les carreteres de Montuïri, Vilafranca i Petra, per així descongestionar el tràfic dins el poble. Aquesta via pareix ésser partiria des de la carretera de Montuïri per dins el baix del Cementiri i el pinar de Son Juny, llavors per baix de Son Santos, enllaçaria amb la carretera de Vilafranca per seguir cap en el camí de Ses Casetes i cap a Can Alatxa, per ellaçar amb la carretera de Petra. D'aquesta manera els terrenys entre la població i la via de circumvalació podrien passar a ser uns terrenys gairebé urbans i protegits.

Fora ja del ple en que es feren algunes preguntes per part del P.S.M. i U.M. pareix ésser que el poble troba que aquest pla és un tant ambiciós i difícil d'aconseguir pel seu elevat cost i per les moltes finques involucrades; per altra banda, afavoreix una zona de conreu quan es té una part alta amb una panoràmica inmillorable que és el que avui pareix que la gent demana.

Per això també cal apuntar la necessitat d'obrir el carrer Princesa fins al carrer de Tramuntana, "Can Torrat" que és una vella aspiració tractada ja amb anteriors Consistoris i que ben be podria donar vida a uns terrenys cèntrics i ben situats.

Totes les millores són sempre ben interessants però pareix ésser que en principi s'hauria de fer un estudi per tal d'elaborar una llista de prioritats de millores del poble.

En aquest ple també es va acordar la sol·licitud de la construcció d'una rotonda en el creuer de la carretera Sant Joan - Manacor a la Mancomunitat. Així com també la creació d'una àrea de serveis defora del poble.

Joan Jaume Nigorra

Necrològiques

Josep Roig Gayà (Masset o Guillamó), va morir el passat dia 8 de març a l'edat de 76 anys.

Pep Masset que ha mort fadri havia treballat en distintes empreses, aquí i fora de Sant Joan. Pel seu bon caràcter es gauanyava l'apreci de tots els que el tractaven.

Descansi en pau el difunt i rebin el nostre condol als seus germans, germanes polítiques i nebots.

Antoni Bauzà Gayà (Cauó), va morir el passat dia 20 de març a l'edat de 65 anys.

Antoni Cauó va morir inesperadament, ja que només unes poques hores abans havia estat parlant amb un grup de pensionistes, amics seus, en el carrer Major, que foren els més sorpresos quan es va estendre la notícia de la seva mort.

Descansi en pau el difunt i rebin el nostra condol la seva vidua Margalida, els seus fills Antoni, Rafel i Francisca i altra família.

Francesc Bauzà Jaume (Rosa), va morir el passat dia 28 de març a l'edat de 94 anys.

Havia desempenyat els càrrecs de Jutge de Pau i President de la Cambra Agrària de Sant Joan.

Un bon santjoaner que aquests darrers anys havia anat a viure amb el seu fill resident a Saragossa.

Descansi en pau el difunt i rebi el nostre més sentit condol tota la seva família.

Casament

Martí Jaume Gayà (de S'Hort o d'Els Molins) i **Antònia Barceló Garí**, natural de Vilafranca es casaren el passat dia 27 de gener a l'Ermita de Consolació.

Els recent casats que han fitxat la seva residència a Vilafranca sortiren de viatge de nuvis a les Illes Canàries.

La nostra enhorabona als nuvis i els seus familiars.

"Es Davallament"

Un any més Sant Joan ha viscut l'emotiva escenificació de la Passió de Crist, que el grup "Amics del Davallament" ha oferit a veïns i visitants.

Aquest any, en la seva V^{ena} edició s'han introduït unes novetats en el desenvolupament del drama del Calvari que tenint per escenari les escales del Santuari de Consolació, contribueixen a donar més grandiositat i realisme a les escenes de la Passió, augmentats pels efectes especials, onada sonora i jocs de llums.

Les innovacions foren molt significatives i aconseguiren una major emotivitat. Fou incorporat a l'escenificació el poble jueu que clamaria davant Pilat. Cal destacar que un bon grup de gent inclosos nins de a partir de quatre anys, com Catalina Jaume, Miquel Galmés, Laura Prados, Andreu Galmés, Rafel Jaume i Joan Matas en altres, va participar representant el poble jueu. Emotives foren les

tres caigudes i la presència de la Verònica.

La part de la il·luminació i els efectes especials estaven tant ben aconseguits que donaven una gran bellesa plàstica a l'escenificació que va fer que els espectadors sentissen emocions molt especials.

Aquest any les tres creus, la de Crist i les dels dos lladres foren col·locades al cap damunt de les escales que duen al terrat de Consolació. Un gran encert, per part dels organitzadors, ja que aquest emplaçament fa que l'escena sigui visible de tota la clasta i velles pedres de l'escala de Consolació. Tot ajuda a l'escenificació.

També foren introduïts nous textos que foren adaptats al món actual per Antoni Bonet Gayà.

Els personatges, un per un, encapçalats per Joan Florit (Rafalet) en el paper de Jesús, difícil de superar, al mateix que Tina Cunill, en el paper de la Puríssima, captivaven pel seu realisme als nombrosos assistents a l'acte, que omplien l'explanada de Consolació.

Representaren

magníficament el paper de les tres Maries: Margalida Femenies, de Petra, Maria Joana Mestre, d'Artà i Tina Cunill de Santa Maria del Camí

Cal felicitar també a tot l'equip de direcció format per Tina Cunill, Maria Joana Mestre, Llorenç Llull, Antoni Bonet Gayà i Pep Mas dirigits magistralment

per Antoni Bonet Company (Sindic). Guillem Riutort (de Son Tei) va seleccionar tota la part musical. Així com també un larga llista de persones que representaren als seus respectius personatges d'una forma magnífica, plena de realisme dramàtic estant a l'altura del seu paper.

Les veus en off de Josep Bauzá, Antonina Matas i Antoni Bonet Company, donaren més "categoria" a l'escenificació.

Les més de setanta persones que participaren en la representació es mereixen la mes forta felicitació per part dels espectadors.

***

La vetlada va tenir continuació amb la processó del Divendres Sant amb les tres confreries i les doloroses acompanyats de la figura del Crist yacent del Clero i les autoritats precedides de la Banda de Tambors de Sant Joan i de la Banda de Música de Petra que van fer el trajecte des de Consolació a la Parròquia, en mig d'un silenci respetuós i impressionant.

Josep Mascaró Pasarius, Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears 1996

A proposta del president del Govern Balear, l'executiu aprovà dia 15 de febrer passat la concessió de la Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma a Josep Mascaró Pasarius pels seus mereixements intel·lectuals, d'investigació i salvaguarda de la toponímia de les Illes Balears, i per la contribució dels seus treballs a la defensa, catalogació i concreció del llegat arqueològic de les nostres Illes.

Josep Mascaró Pasarius, nat a Alaior (Menorca) l'any 1923, està considerat com una de les principals autoritats en el camp de l'investigació arqueològica i toponímica de les illes Balears.

De formació autodidacta, Mascaró Pasarius ha duit a terme una important labor investigadora tant a Mallorca com a Menorca. La seva incansable recerca li ha permès descobrir gravats rupestres, dòlmens, pujols fortificats i reductes prehistòrics costaners, així com restes de noves taules.

La seva obra intel·lectual ha aportat a la cultura de les nostres illes importantíssims repertoris complets, inventaris, catàlegs i sistematitzacions taxonòmiques d'un valor cultural incalculable. De la seva obra engent, Mascaró Pasarius destaca el *Corpus de toponímia de Mallorca* i el *Mapa General de Mallorca*, obres a les quals va dedicar deu anys de la seva vida.

Són nombrosos els premis que Mascaró Pasarius ha guanyat al llarg de la seva vida. En destacam el Jaume I d'investigació de l'Institut d'Estudis Catalans, aconseguit en dues ocasions en 1957 i 1983; el Ciutat de Palma (1962); el Josep Puig i Cadafalch d'Arqueologia (1964); el Joan Ramis i Ramis de l'Ateneu de Maó (1968); el d'Arqueologia Balear Luis R. Amorós (1972) i el Sanchis Guarner (1989).

Mascaró Pasarius és actualment membre de la Real Academia de la Historia y de las Bellas Artes de San Fernando amb seu a Madrid, de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Sebastià de Palma i també de l'Institut Menorquí d'Estudis.

Celebració del Dia de les Illes Balears

Illa de Menorca, dies 9 i 10 de març

Els passats dies 9 i 10 de març es va celebrar a l'Illa de Menorca els actes commemoratius del dia de les Illes Balears. Aquests actes es varen compartir entre Maó i Ciutadella de Menorca. Hi eren presents el President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, Cristòfol Soler, la Presidenta del Consell Insular de Mallorca, el President del Consell Insular de Menorca i el Vicepresident del Consell Insular d'Eivissa i Formentera, juntament amb els components del Govern Balear. El dissabte dia 9, després de dinar, el President Soler va fer una roda de premsa convocant als diferents mitjans de comunicació que allà hi estàvem presents. En aquesta roda de premsa es tractaren diversos temes d'actualitat. Així i tot, el President Soler va dir que un dels objectius d'aquesta legislatura era la transferència de més competències del Govern Central a l'Autonòmic i del Govern de les Illes als diferents Consells Insulars. Quant a l'aniversari de l'Estatut d'Autonomia va dir que s'havia d'aconseguir una festa més popular i menys institucional, incrementant el sentiment de poble a nivell social, civil i cultural i cercar els punts en comú de les diferents Illes que conformen la Comunitat Autònoma.

El mateix dissabte hi va haver un concert a l'Església dels Socors de Ciutadella, ofert per l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears "Ciutat de Palma" dirigida per Philippe Bender, la capella Dadivica de Ciutadella dirigida per Gabriel Barceló Martí, acompanyats al piano per Kiev Portella, interpretant música de Beethoven. Tomás L. de Victoria i de Francis Poulenc, el concert va ser excel·lent i va tenir un final apoteòsic amb l'obra de Beethoven titulada "Fantasia per a piano, cor i orquestra".

El diumenge 10 de març hi va haver una missa solemne concelebrada a l'església de Santa Maria de Mao i presidida pel Bisbe de Menorca.

Al migdia es va celebrar l'Acte Institucional i lliurament de la Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears al Sr. Josep Mascaró Pasarius. Aquest acte es va celebrar dins el marc del formidable Saló Gòtic de l'Ajuntament de Ciutadella de Menorca. Hi intervingueren l'Il·lm. Sr. Gabriel Allés Vázquez, Batle de l'Ajuntament de Ciutadella de Menorca; l'Hble. Sr. Cristòfol Triay Humbert, President del Consell Insular de Menorca, el Molt Hble. Sr. Joan Huguet Rotger, President del Parlament de les Illes Balears, el Sr. Josep Mascaró Pasarius, i el Molt Hble. Sr. Cristòfol Soler i Cladera, President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Del parlament del President Soler cal remarcar les següents paraules: *"Pensam que és recomanable instituir, com ho hem fet fins ara, la festa de l'autonomia. No debades és la fita més notable de la història política de les Balears des de molts de segles ençà."* Així mateix va remarcar el fet autonòmic i cercar els punts d'unió entre les diferents Illes.

Jaume Taberner i Magí Ferriol, Associació de Premsa Forana de Mallorca

Diàleg Amorós de Néta i Avi

Lema: Solanda

I

El cel grisenc ha desfermat la boira.
A l'humida placeta ciutadana,
dins la pau de la tarda que marceja,
cauen ruixims de pluja malaltissa
i netegen els cotxes, en reglera.

Amb insistència l'aigua pica als vidres
de la saleta, xopa de memòries,
oberta a les paraules del bon avi
i atenta als precs insistents de la néta.

- Avi Miquel. Quan acabi de ploure
i torni el sol, anirem un dissabte
a Sant Joan? Dissabte no hi ha escola.
Avi, amb la teva dolça companyia
vull anar a Sant Joan. Vull tocar i veure.
No em vols dir: Sí? Jo estim sense conèixer.
I a les venes tinc sang santjoanera,
vull anar a Sant Joan, amb tu, dissabte.
Si t'ho demana un nét no tens excusa.
S'ha esmorteït la pluja fonedissa
i els vianants apaguen els paraigües.
Un raig de sol, furtiu, guaita entre els núvols.
El quiosc nou torna treure la premsa.
Farà bon temps i el sol tornarà riure.

- filla, m'han corferit els teus mots, dolços.
"- Estim sense conèixer" has dit, amb gola
de convertir en mirades les memòries
i fer realitat les contarelles
i omplir els teus ull de cel i sol, joiosos,
i encimbellar al teu pi olors pageses
i rondar els turonells i fitar el terme
i recórrer la terra embadalida
a davall d'un tapis de brulla tendra,
i trescar per la vila, arreplegada
com un guarda d'ovelles inmovil,
i pujar pels graons, vells, de l'escala
a Consolació, el pujol suavíssim
ombrejat de xiprers que al cel s'afuen,
i entrar dins la petita església
on la Mare de Déu vetlla en silenci,
i el cementiri on dorm Amàlia, l'àvia...

Miratges del record, melangiosos...
Breviari d'amor quan, al capvespre,
l'atzur il·luminat treu claranderes
i la ruta dels cims em dur als vuitanta,
i, al fons, ja sent la cançó del crepuscle
que m'ha d'obrir la finestra del somni.

- Aniré a Sant Joan, amb tu, diumenge,
el Quart Diumenge de la nostra vila:
un esclafit dins la Quaresma austera,
un lliri blanc dins violes morades,
un fasser d'alegria entre penombres
una festa amb olor de pans i peixos.

II

Quin bé de Déu el cel tivant blavíssim!
Quin bé de Déu el sol encèsde joia
que emmurta d'or l'allau d'aquest diumenge!

- Per Vós Senyora, aquest feix de fraseries
i cap-blaus i coltells i corretjoles
i vidauba flairosa i cossiades,
d'un avi i una néta que us estimeu
i us pleguen mans i us diuen Mare, sempre.

- Per tu aquest ram de roses, àvia Amàlia,
del roseret de Son Castanyer obertes,
d'una néta i un avi que t'estiment
i beneixen la teva memòria
d'esposa i àvia benivolguda, tendra.

Flors boscanes aromen el retaule
i les roses perfumen el sepulcre.
Avui fa un sol que estavella les pedres.

Mn. Baltasar Coll i Tomàs

(Primer Premi Miquel Gayà Sitjar
en el XXIV Certàmen Poètic
Verge de Consolació).

47.- Anar a Muntanya

A l'any 1.909 Quan jo tenia nou anys i la meva germana en tenia catorce, anàrem a muntanya, es a dir a collir oliva, a Santa Eulàlia. Aquesta germana meva va morir quan només tenia 21 anys.

Quan anàvem a muntanya guanyàvem dos reals de jornal i dues dècimes d'oli però ens havíem de mantenir. Eren seixanta de Sant Joan que hi anàvem i cada vuit dies en venia un a Sant Joan a cercar farina, arros i fideus perquè havíem de pastar.

En quatre mesos fèiem quatre gerres d'oli i d'aquesta manera, avançàvem oli per tot l'any.

Nota: informació que fou facilitada per l'amo en Miquel Bonet Puig (Cotonet).

48.- Guerra Civil

Durant el mes de febrer de 1.937 varen esser detinguts un grup de veïns de Sant Joan, que tenien un ideal polític que diferia del que mantenia l'anomenat Moviment Nacional, que va ocasionar la Guerra Civil, que va durar des de 1.936 a 1939.

Entre els detinguts figurava el nom de Pau Bou Riutort, home major d'edat, casat, jornalero, el qual juntament amb altres fou tancat en el dipòsit de detinguts, baix de la Casa de la Vila, com a conseqüència de les seves idees polítiques.

Aquest home va patir una greu malaltia de cor ocasionada pel tracte rebut mentre estava tancat ja que també rebia amenaces d'una molt pròxima execució. A causa d'aquesta malaltia i per ordre del metge del poble D. Gabriel Verger

Ferriol, fou posat en llibertat i traslladat al seu domicili. Però ja no va aconseguir recuperar-se d'aquesta malaltia i va morir el dia 1 de juliol de 1.938.

Va deixar una vidua jove, la vidua d'un jornalero amb cinc nines, cinc filles orfes i molts anys de treballar per treure la família endavant.

Aquesta és la informació que donaren l'amo en Miquel Ribes i Francesc Antich Duran (Mandai) de militància política ben distinta durant la Guerra Civil. Aquesta informació fou donada el de 22 de març de 1.980 davant el Jutge de Pau de Sant Joan que a les hores era Miquel Joan Gual Bauzá (Paulo) i el Secretari del Jutjat, a instàncies de la vidua de Pau Bou Riutort (Miquelino) madò Antonina Aina Matas Gayà (Mates).

49.- Gosalba

Fins a l'any 1.881 en que es va vendre, una part de la possessió Gosalba era propietat de les germanes Dª Maria Agnès, Dª Maria Margalida i Dª Maria Teresa Armengol i Socies. Les tres germanes eren fadrines.

50.- Recordant al Mestre Don Josep Lliteres

Don Josep Lliteres, aquell mestre que jo record i vaig admirar, que durant els anys 1.930 a 1.934, vaig tenir de professor, tenia una facultat, que altres ensenyadors no tenien, ell sabia trasmetre als seus deixebles tot el que sabia i més volia que els seus alumnes fossin els millors.

Durant la meua infància vaig assistir al Col·legi de les Germanes de la Caritat, on vaig tenir d'ensenyant primer a Sor Bàrbara i

posteriorment a Sor Lluïcia que me varen donar els fonaments de la religió i la cultura. He fet aquesta observació i aclaració damunt la religió perquè durant els anys 1.930 i 1.931 es varen fer llevar tots els santcrists de les escoles públiques i deixaren de resar-se les Ave Maries que es resaven sempre abans de començar les classes i per aquest motiu estava un poc malvist que els al·lots assistissen a les escoles públiques. Però he d'aclarir que el mestre Lliteres, dins les classes mai va dir res en contra de la religió, baldament jo en aquell temps fes d'escolanet.

Quan vaig tenir vuit anys vaig passar al col·legi públic, que l'any 1.929 estava en els locals on actualment hi ha la Casa de Cultura.

El col·legi, en aquell temps, tenia tres mestres: Don Josep Lliteres, de Son Servera, que era el director del col·legi, el Sr. Rosselló d'Alaró, que donava classes als alumnes intermitjos i Don Joan Petro que instruïa en els principiants.

Els dos primers anys vaig assistir a les classes del mestre Rosselló, que sempre es va portar molt atent i correcte, sense deixar-me cap influència.

L'any 1.930 vaig passar a les classes de Don Josep Lliteres i, si he de dir la veritat, diré que el primer dia que vaig assistir a la seva aula, ho vaig fer intranquil i amb molta por, una por grossa, perquè el mestre Lliteres tenia la fama de manejar el regle, per espavilar en els que estudiaven poc o estaven una mica despatxats.

El que tenia el mestre Lliteres era molt d'interès amb els seus alumnes. No regatejava cap esforç a fi de que els seus alumnes fossin els millors i destacassen per damunt dels altres.

Un exemple del seu interès envers dels alumnes ho demostra el fet de que perquè aprenguessin bé el castellà i coneguessin el significat de les paraules, convidava als nins a que

agafassin llibres de la Biblioteca, els llegissen i amb un llapis fluïx marcassen les paraules que no entenien i després a la classe li demanassen el significat.

Per fomentar més l'interès dels alumnes, el mestre es comprometia a pagar un cèntim (de pessetes) de la seva butxaca per cada paraula que li demanassin i que ell no sabia el significat i cinc cèntims si aquesta paraula a més a més era un verb. Aquests doblers anaven a parar a una vidriola, que a final de curs servia per llogar un cotxe o dos i fer una excursió a la vorera de la mar. Als lectors joves, la quantitat d'un cèntim o cinc cèntims els deu pareixer ridícula, però heu de tenir en compte que en aquells temps un cafè i una ensaimada costaven deu cèntims.

Com podeu veure els doblers que aportava el mestre Lliteres no eren suficients per costejar tota l'excursió i llavors eren els alumnes els que afegien els doblers que faltaven.

Una anècdota de la que m'he recordat tota la vida, era que un dia, a la classes quan donàvem els pronoms demostratius, el mestre me va demanar la lliçó i jo m'ho havia empollat bé i li vaig recitar textualment, quan vaig acabar el mestre em va dir que no era correcte i que tornàs a repetir la contesta, cosa que vaig fer altre vegada, de la mateixa manera que abans i el mestre ben prompte me va fer estendre les mans i me va pegar un toc amb el regle a cada mà. A tot això, el meu company Joan Matas (el Comandant) li va dir al mestre que jo ho havia dit exactament com estava en el llibre, i llavors el mestre, agafant el llibre va comprovar que hi havia una equivocació. Llavors aquell bon professor que era Don Pep Lliteres tingué la valentia de dir-me que jo li podia tornar el càstig ja que era una falta o equivocació del llibre i que naturalment no era per culpa meua.

Per jo el mestre Lliteres era un gran estudiós i un home adelantat al seu temps, doncs record que un dia que anàvem d'excursió, era

l'any 1.932, va vaticinar als alumnes que molt prest seria possible dirigir un vaixell des de la vorera de la mar, cosa que en aquells moments ningú podia comprendre.

Perque vos fesseeu una idea del que el mestre Lliteres va arribar a influir sobre els alumnes i els seus estudis, vos donaré alguns noms de senyors que han mercat una etapa dins el poble de Sant Joan: Joan Mas Matas, el mestre "Pagès", un altre bon mestre i Fill Ilustre del poble; Arnau Company Bauzà, el metge "Mena" que va ser durant més de quaranta anys el metge del poble; Rafel Bauzà Bauzà, "Primater" o "de s'Estany" que fou Secretari de l'Administració Local i que desenvolupà la seva tasca en diferents ciutats importants; Joan Matas Antich, Comandant de l'Exèrcit; Antoni Company Mayol "Es Rollet", que era advocat. Aquest amic i condeixeble meu, fa poc temps, parlant del mestre Lliteres em va dir el següent: "Mira, en la meva vida professional he conegut molta de gent i les dues persones més intel·ligents que he vist mai han estat un senyor que era el Cap dels Notaris d'Espanya i el mestre Lliteres".

Un detall que va tenir amb mi, el mestre Lliteres, va ser que pel seu compte, es va posar en contacte amb el meu pare i es va oferir a ensenyar-me el batxiller amb l'única condició de que el meu pare pagàs les matrícules per examinar-me a l'institut, (ja que en aquell temps era factible estudiar per lliure), el meu pare li va contestar que no estava en condicions per pagar aquelles despeses. Baldament no poder estudiar el batxillerat, quan jo vaig deixar el col·legi de Sant Joan, als catorce anys, el mestre Lliteres m'havia inculcat una bona base de coneixaments per poder-me presentar a les oposicions i tractar-nos de tu a tu amb els batxillers i treure tant bones notes com ells i així desenvolupar-me dins la meva professió o carrera.

Nota: informació facilitada per Miquel Bonet Sastre.

51.- Antòni Barceló Gayà

Va néixer a Sant Joan a l'any 1.947, fill d'Antoni d'Es Pujol i de na Maria de Can Parric. Té la titulació d'Enginyeria Aeronàutica per la Universitat Politècnica de Madrid.

Així com també està en possessió del títol de Tècnic de Manteniment de Motors d'Èmbol i de Reacció per l'Escola d'Especialistes Tècnics Aeronàutics de l'Exèrcit de l'Aire.

Ha realitzat el curs complet de manteniment de l'avió Caravelle SE-210-10R i SE-210-11R, ambdós realitzats a la Companyia Transeuropa.

També va realitzar un curs complet de Característiques i Actuacions dels citats avions Caravelle en la Companyia Sterling a Dinamarca.

Posteriorment va realitzar un curs de Reactors Pratt-Whitney també en la Companyia Sterling a Dinamarca, que comprenia dues parts, la primera de manteniment d'aquests tipus de motors i la segona de comportament en vol.

Ha realitzat un curs de Boeing 757-200 en la Companyia LTE que fou impartit per instructors americans de la Companyia Boeing, i un curs de motor Rolls-Royce realitzat en la Companyia Lte per a instructors de Rolls-Royce. Aquest dos cursos li van permetre aconseguir la Llicència de Qualificació, tant per a Manteniment com de Flight Tecnical Inspector.

Així mateix ha realitzat un Curs Douglas MD-83 i dels seus motors Pratt-Whitney, ambdós impartits per instructors americans amb llicència F.A.A. i pertanyents a Douglas. Aquests dos cursos, al mateix que els anteriors, qualificaren a Antoni Barceló per a aquests tipus d'avions, en tasques de manteniment i inspecció tècnica.

Entre altres ha realitzat un Curs d'Assaigs de Material (NTD-Assaigs no destructius). Aquest curs es va realitzar a Construccions Aeronàutiques i va ser impartit per professors americans, tots els pertanyents a la Federal Aviation Administration, organisme que regula totes les activitats aeronàutiques en el Estats Units.

És membre des de 1.980 de l'associació internacional F.E.T.A. (Flight Engineers International Association).

El dia 19 d'octubre de 1.982 va ser nomenat pel Subsecretari d'Aviació Civil, Enginyer Inspector del citat organisme, càrrec que ocupa en l'actualitat.

Antoni Barceló ha realitzat tota la seva tasca professional dins l'àmbit aeronàutic, començant en les Forces Aèrees amb el grau de Tinent, on va estar durant tres anys, passant després a l'empresa privada i finalment com a Enginyer Inspector pertanyent a la Direcció General d'Aviació Civil.

52.- Francesc Barceló Barceló

Va néixer a Sant Joan, es va llicenciar en Dret l'any 1.949 per la Universitat de Barcelona.

L'any 1.951 va ingressar en el Cos de Jutges Municipals i Comarcals. I aquest mateix any 1.951 fou designat jutge de Seros (Lleida).

Des de l'any 1.953 a l'any 1.959 fou jutge de Tàrraga (Lleida).

A l'any 1.959 va tornar a Mallorca per esser jutge de Pollença fins a l'any 1.962, que va ser destinat a Ciutadella fins a l'any 69.

Fou jutge de Felanitx des de l'any 1.969 fins a l'any 1.977 que va passar a Manacor fins a l'any 1.980.

A l'any 1.980 es va realitzar la unificació de la Judicatura en que els jutges Municipals i Comarcals passaren a esser jutges de Primera Instància.

En la seva família existeix un precedent de jutge que era el seu padri Francesc Barceló Alzamora que fou jutge Municipal en temps de la República.

53.- S'Hostal

A la casa número 20 del carrer de Palma hi havia un hostal. L'amo en Miquel Gayà Jaume, més conegut per l'amo en Miquel de Ses Algorfes, gendre de l'amo en Francesc Mayol, va ser un hostaler prou anomenat per les bromes que solia fer.

Aquesta casa bastant gran amb un bon corral, va ser durant molts d'anys s'hostal del poble. A la part de davant, en el carrer de Palma, hi havia una taverna o un cafè i a la part del corral hi havia una pallissa gran que servia per allotjar les bèsties. Damunt les pallisses hi havia un sostre gran, a on solien pernoctar els pobres i captaires que passaven per Sant Joan.

54.- Can Caparrot

Can Caparrot és el nom d'una porció de la possessió de Son Font, que limita amb el camí d'Horta o de Porreres, que quan es va establir la possessió matriu, va passar a ser propietat de la família Dalmau.

55.- Antònia Barceló Gayà

Va néixer a Sant Joan el dia 22 de juliol de 1.925. Filla de mestre Antoni de l'Apotecaria i de la madona Gana.

Antònia va ingressar en el Cos de Magisteri el dia 8 d'abril de 1.942 i ha prestat els següents serveis professionals:

A Lloret de Vista Alegre, va regentar l'Escola com a interina, des del 13 de maig de 1.948 fins el dia 29 d'abril de 1.949.

Va estar a San Fernando (Formentera), com a mestra en propietat al front de l'Escola d'aquesta localitat des del dia 30 d'abril de 1.949 fins al dia 31 d'agost de 1.964. En total va estar 15 anys a Formentera.

A l'any 1.954 va prendre part a un Curset d'Iniciació Professional, en el seu primer cicle va obtenir el certificat corresponent.

A l'any 1.961 el Consell d'Inspecció li va concedir un Vot de Gràcies, a proposta de l'Inspector de la Zona, com a reconeixement de la seva "magnífica tasca" com a Mestra Nacional de l'Escola Unitària de nines de San Fernando (Formentera).

L'any 1.962, el Director General d'Ensenyança Primària, li va concedir un punt per Mutualitat Escolar.

A l'any 1.963 rebé a l'escola la visita de l'Inspector Cap de Balears i en el llibre de visites d'inspecció va fer constar: "El nivell instructiu i formatiu és molt elevat. La senyoreta Barceló Gayà treballa amb eficàcia i entusiasme. La seva tasca educativa i social mareix la consideració i l'apreci d'autoritats i veïns. Aquesta inspecció agraeix la tasca desenvolupada".

En el mes d'octubre de 1.971 la Junta Nacional d'Educació Física li va concedir un Diploma d'Honor per la seva meritòria participació en les tasques de formació física i esportiva del seu Centre i per la consecució del Premi Nacional d'Educiació Física.

En el mes de desembre de 1.971 va participar en els Cursos d'Actualització de Professorat i en el mes d'abril de 1.975 en el Curs d'Especialització de Professorat d'Educació General Bàsica, essent declarada apta en l'avaluació final de les fases teòriques i pràctiques dins l'espacialitat de Matemàtiques i Ciències Naturals.

Des del mes de setembre de 1.964 fins al juliol de 1.990 en què es va jubilar forçosament per edat, va desenvolupar la seva tasca educativa al Col·legi "Son Serra" (La Vileta). Actualment viu a Sant Joan.

56.- Rafel Bauzà Bauzà

Va néixer a Sant Joan el dia 3 de novembre de 1.922.

Va ser el Secretari d'Administració Local en la categoria Superior.

Va cursar els primes estudis en el parvulari de Germanes de la Caritat (Ca Ses Monges) i a l'Escola Nacional del nostre poble, el batxiller el va cursar a l'Institut d'Ensenyança Mitjana Ramon Llull de Palma i es va llicenciar en Dret a la Universitat de Barcelona.

Va aprofitar la seva estada a Madrid, al front de la Secretaria-Intervenció de l'Ajuntament de Rivas Vacia (Madrid) per doctorar-se en Dret amb la tesi "Doctrines Jurídiques Internacionals de Ramon Llull", qualificada amb excel·lent a l'any 1.957. A causa d'aquesta investigació lu·liana, el Consell Rector de la Maioricensis

Schola Llullística del Consell Superior d'Investigacions Científiques el va designar Magister d'aquell institut; investidura que va tenir lloc, en un acte públic celebrat en el Saló d'Actes de "La Caixa" de Palma, el dia 5 de març de 1.959, en el qual actuaren de padrins el P. Antoni Oliver, C. R. i Francesc de Borja Moll. En aquest mateix any li fou atorgada pel Cap d'Estat la Medalla de Col·laborador en el "Desarrollo del Plan de Urgencia Social" de Madrid que havia dissenyat el Minstre Sr. Arrese.

Ha exercit els càrrecs de Secretari-Interventor dels Ajuntaments de Santa Maria del Camí i de l'agrupació d'aquest municipi amb el de Santa Eugènia, així com també ha estat Secretari dels Ajuntaments de Felanitx, Prat de Llobregat (Barcelona) i Lluçmajor.

Ha practicat l'Abogacia, ha tingut en el seu càrrec l'assessoria de diferents Ajuntaments, (entre ells el de Sant Joan).

Com a Secretari d'Administració Local ha participat en un curs de perfeccionament, especialització i Diplomats, actuant unes vegades com a alumne, altres com a moderador i altres com a ponent.

Va formar part de la Junta de Govern del Col·legi Provincial de Secretaris, Interventors i Dipositaris de Balears i del Centre de Gestió Catastral i Cooperació Tributària de la Delegació d'Hisenda.

57.- Criades i Missatges

Sovint, quan escoltam a gent major, quan ens parles de la feina; de com es feia, del sou que es guanyava, del menjar i el tracte que es donava als jornalers, missatges, porquerets i tota mena de treballadors, incloses les criades; s'aixeca dins nostre un crit de rebeldia, davant l'injustícia,

l'explotació de què foren objecte els nostres avantpassats en el que avui diríem "relacions laborals".

D'altra banda, també ens sorprèn la fidelitat i l'apreci que arribava a existir entre els amos i els jornalers, sobretot en algunes famílies; efecte que no era servilisme.

Aquest és el cas de Magdalena Fiol Pocoví, natural de Montuïri, que va estar més de cinquanta anys de criada a Can Perauba, fins a la seva mort.

Madò Magdalena Fiol, era parenta de madò Putxa, va venir de joveneta a Sant Joan, per fer de criada a la casa del senyor Amador "el Barber" i va passar a Can Perauba quan va morir en Quep, fill del senyor Amador.

Magdalena Fiol va morir els 87 anys el dia 11 de febrer de 1.962.

58.- El Pou Nou

Encara que no tenim la data de la construcció del Pou Nou, el seu propi nom denota que es dugué construir més tard que els altres pous públics existents en el nostre terme.

Està situat a la vora de la carretera de Sant Joan a Vilafranca, a un quilòmetre aproximadament del poble, a mà esquerra sortint de Sant Joan, en el creuer del camí d'Els Calderers amb el camí d'Es Clotal.

Aquest pou públic també va ser conegut amb el nom del Pou d'En Balaguer perquè va ser construït a la vora del camí d'Els Calderers però dins un terrenys que foren de Can Balaguer.

Un altre nom pel que fou conegut aquest pou va ser pel Pou d'Els Santanyiners, perquè va ser construït per homes vinguts de Santanyí.

59.- El Pou d'En Codol

És un pou que està situat a vint metres de la vora del camí que dur a la possessió d'Hortella Vell, a uns dos-cents metres abans d'arribar a aquesta possessió.

Antigament era un pou molt fort, ja que amb un poal i un vencillet es podia treure aigua d'aquell pou.

L'any sec, és a dir, l'any 1.914, la gent de Sant Joan anava a aquest pou d'Hortella a cercar aigua.

Unes piques grosses que hi havia al costat del pou, servien per abeurar les bèsties, dels veïns de la rodalia i també era emprat pels mercaders de Felanitx, que passaven per aquest camí quan anaven cap al mercat de Sineu, amb els ramats, passant per Els Pagos, Son Barceló, Hortella, Son Pericàs i Sant Joan.

60.- El Pou Bo o Pou Llarg

Sortint del poble cap a la part de Petra a mà dreta hi havia el Pou Llarg, també conegut com el Pou Bo, que tenia en el seu costat unes piques per rentar la roba i va ser durant molts d'anys el pou amb abeurador i que s'emprava per netejar la roba.

El Pou Bo alimentava d'aigua potable a tot el barri de la Sinia.

Algunes vegades en venir l'estiu el pou estava molt avall, però si plovia devers Santa Margalida, el pou tenia un pujada molt grossa i tornava a tenir aigua per tot l'any.

61.- L'Ermità Teco

Miquel Gelabert Font, de la família de Cas Tecos, tenia per nom religiós el de Jeroni de la Sagrada Família.

Va néixer a Sant Joan l'any 1.885 i va morir a l'Ermita de Bonany a l'any 1.956.

Va professar com a religiós des de l'any 1.906.

Es pot dir que és l'únic ermità que Sant Joan ha tingut.

Antoni Oliver Oliver, fill de l'amo Antoni d'Els Calderers, en la seva joventut, es va sentir cridat per la vocació eremítica, però la cosa no va ésser de massa durada.

62.- Porquerets

L'any 1.911 el meu pare se'n havia anat a Amèrica i la meva mare me va llogar a Horta com a porqueret i guanyava dotze duros en tot l'any, o sigui, un duro cada mes.

A Horta a la vora del camí hi havia un morer molt gros i un dia l'amo me va dir:

- Has d'estar alerta que els porcs no s'han de menjar les mores del terra.

Quan jo treia aigua per abeurar els pocs, ja ho crec, els porcs que duïen una llepolia grossa amb les mores, s'abocaren a les mores.

I l'amo, estava amagat a l'altra part dins la soca del morer i jo no l'havia vist. Va agafar les escorretjades i mentres jo treia l'aigua i la posava a dins la gaveta, sense dir-me ni una

paraula me barrinà llanderada, que encara a la part de darrera del genoll vos puc mostrar el cop de llandera.

- I ara perquè me pegau?

- No t'havia dit jo que no t'havien de tocar les mores?

- Idò perquè no heu tret l'aigua vós, perquè no heu omplit les gavetes?

Vaig partir cap a les cases i quan hi vaig arribar vaig dur la varca plena de sang, que me regalimava per la cama dels calçons.

Quan estàvem per dinar, vaig agafar la roba i li vaig envalar cap en el poble i quan vaig arribar a la vila ho vaig contar a la meva mare.

L'amo era maleit al darrer clavier, era l'arrendador o amitger de l'amo en Ramon, el padrí de l'apotecari.

Tot aquest assumpte era degut a que arreplegaven les mores per dur-les a l'apotecari Don Climent.

L'amo d'Horta llavors es va excusar dient que no es pensava que m'havia pegat tant fort.

- Jo no hi vull tornar, li vaig dir a la meva mare. Els revells tornaran ullastres i la pagareu cara, li vaig dir a l'amo.

Informació que fou facilitada per l'amo en Miquel Bonet Puig (Cotonet).

63.- Es Cavall Blanc

Pels darrers dies, sortia el disfrassat conegut com "Es Cavall Blanc".

Va fer molts d'anys de Cavall Blanc Antoni Mesquida Bauzà (Perpetua).

La figura del Cavall Blanc era un pal o bastó com una forca de punyir a dins el forn, amb dos brancons, que eren les orelles i li fermaven una senalla que era el cap.

El portador del bastó diua un llansol abrigat. Aquesta disfressa es passatjava per les vetlles i recitava aquells versos de:

"Es Cavall Blanc...".

64.- Can Fiol

Don Pere Joan Fiol i Rullan, el senyor vell de Can Fiol, com era conegut, va morir als 85 anys el dia 12 de novembre de 1.911.

Can Fiol, que avui dur el número 36 del carrer Bellavista, tenia en aquells dies el número sis.

Don Pere Joan, era fill de Don Miquel Fiol Barceló i Donya Isabel Maria Rullan Riutort, que era natural de Petra.

En aquesta casa hi va viure Don Joan (Es Murer). Més tard va passar a la família Truyols Camps (de Son Gual) i en la dècada dels 90 ha estat adquirida per la família Company Matas (d'Es Centro).

65.- Bar "Es Pinaró"

El bar "Es Pinaró" està situat cap damunt de la costa d'Hortella, a la vora de la carretera Palma-Artà. Aquest bar va esser inaugurat en el mes de març de 1.974.

El Secret Tremolós de l'Acollida

Lema: Viure és compartir

No esgarrifa la por per navegar
entre mars presoners de l'embranchida,
si el secret tremolós de l'acollida
al cor del Quart Diumege puc trobar.

Vora el llac de pescades portentoses
una veu que abolia la foscor
semblava de dubtes i deserts,
colors d'il·lusions i llibertats.

El vent va dissipar la xiuladissa,
les flors van oferir repòs a Déu,
mentre el cor remollit i penitent,
bruixat per encanteris d'esperança,
callava.

Dins l'encís de les promeses,
l'alè no reprenia, deturat,
son caminar somort i corferit.

La fam per Vós Senyor,
estalviava temps, i dintre l'ànima
cercàvem l'horitzó sens defallir
i Vós, Fill de la Verge,
obrireu el reol i el fruit de l'era
agombolà l'almoina d'una xarxa
i aprenguerem que viure és compartir.

Més, si avui el renec surt de l'angúnia,
no vull parlar la veu que fa silenci,
no vull barrar camins a l'amistat
ni construir, d'oblit, una murada.

Si pels dits van passant cinc pans, dos peixos,
cremats per l'avarícia,
vull traïr l'egoïsme,
vull compartir Solandia amb tu, germà.

No necessit la por per estimar
perquè el vent és suau, sense mentida,
i l'abraç amorós de l'acollida
viu en un Puig que guaita sobre el Pla.

Pere Bru Serrano i Darder
(Segon Premi en el XXIV Certàmen
Poètic Verge de Consolació)

Éia Érgo, Advocata Nòstra

Lema: Brot d'olivera

Alba de cor afligit
dins nostra vall de foscura
mon cor suspira amb del·lit
que ens escolteu, Verge pura!
Del vostre entorn tot florit
siau bàlsam i dolçura.

De vellut vert s'engalana
vostra via del pujol
i el dolç so de la campana
té cànctics de rossinyol.
Generosa Sobirana
cercam el vostre consol.

Providència en tota via
lluminosa, sol roent
somni tendre d'harmonia
Reina de l'Amor ardent
venturós que en Vós confia
oh, dolça Mare amaten!

Bàrbara Matas Sastre
(Accésit en el XXIV Certàmen
Poètic Verge de Consolació)

Naixements

Marta Dalmau Matas, filla de Rafel i Margalida
va néixer el passat dia 11 de març.

Maria Gayà Frau, filla de Miquel i Maria va
néixer el passat dia 1 d'abril

La nostra enhorabona als seus pares, padrins i altra
família.

POEMES A LA MARE DE DEU DE CONSOLACIÓ

En aquest dia
Verge de Consolació
dau-nos l'alegria
i la vostra protecció.

Perquè sou encantadora
Verge de Consolació
a Sant Joan se vos adora
per la vostra estimació.

Dins la soca vos trobà
el pastor ben espantat
i el poble vos ve a adorar
demanat vostra pietat.

Vostra llum mos il·lumia
pels camins per on anam
i caminam amb alegria
tots els que vos adoram.

Vos sou meravellosa
Verge de Consolació
i sou molt bondadosa
per donar-nos protecció.

Vostra imatge va trobar
quan guardava les ovelles
i ara vos venen a cantar
totes aquestes donzelles.

D'un vell ullastre la soca
apargue vostre imatge allà dins
ara una gràcia apreciada
per a tots els vostres veïns.

El poble de Sant Joan
vos estima en locura
vos Senyora gran
heu d'esser nostra figura.

El pastor que era esclau
guardava ovelles tot el dia
allà on vos estau
la resplandor descobria.

Verge de Consolació
sou el nostre símbol d'amor
siau nostre salvació
i el nostre resplandor.

Verge de Consolació
vos vendrem a adorar
cantant la cançó
que Sant Joan va consagrar.

De llavors, Verge Maria!
de dins el vostre parau
aquest poble n'ha guaitat
guardau i consolau.

Al peu de vostra Figura
hi ha el nom de Consolació
que ho demostra l'escriptura
amb tota la raió.

Verge de Consolació
una cosa vos demanaria
que no hi hagués destrucció
i així tothom bé viuria.

Verge de Consolació
feis que hi hagi més concòrdia
i donau l'estimació
als pobles de la discòrdia.

Rosa Mª Ferriol Martorell
(Certàmen Poètic Escolar)

“Cave Canem”

“Cave Canem” és el títol d'un llibre de poemes de Chema Prieto Molledo que ha estat guardonat amb el “Premio Fundación de la Carolina, 1.995”, és tan brillant com ple d'interés, en aquest llibre hi trobareu una poesia oberta, renovadora que acaba trobant el seu millor camí en el diàleg quotidià amb l'amor.

Aquesta poesia treu a la llum tots els elements, i forma un paisatge ambiciós de recursos retòrics, d'hermosos i esgarradors versos, que donen bondat al seu discurs i voletegen de líric encant.

Versos de veu ferma, sostinguda amb un to molt personal i atreient que en la seva reflexió existencial és un viatge de l'amor per les emocions, les impressions i la confessió.

Es pot dir que “Cave Canem” mostra la poesia d'un jove d'equilibrat i sorprenent que fer poètic.

Publicam sense traduir el poema titulat:

“ÚLTIMO SECRETO”.

Para morir no necesito
el humo del tabaco
ni que una mano antigua
deslice por mi pecho
el pálido veneno de las horas.

Por eso no me deis
ni más dolor ni más heridas.

Sólo dadme el amor como herencia
y su manto de luto que me viste,
que me obliga a latir y me condena
a verme rezagado en tu regazo,
tan lejos de mi fe, tan en silencio.

Aquest poema dona una idea de la poesia que escriu Chema Prieto Mellado, un jove nat a Palencia l'any 1.961. Diplomà per l'Escola Universitària d'E.G.B. d'aquella ciutat i que va publicar els seus primers poemes en la revista “La Buhardilla”.

L'any 1.985 es va traslladar a Barcelona on va començar a prendre contacte amb altres poetes de la seva generació i a participar en les nombroses activitats poètiques que es fan a la Ciutat Comtal.

L'any 1.991 va participar en un taller de poesia per a joves poetes a Cadaqués (Girona) que va promoure el Write International Circle.

La seva altra obra poètica consta de poemaris “Sombras Chinescas” (1.990, inèdit); “Andar Cansa” (1.992, premi “Hermanos Argensola”; “Ciudad Barbastro” (1.995); “Almanaque” (1.995, inèdit).

Actualment resideix a Manacor, on treballa com a funcionari de la Seguretat Social.

He de confesar que primer vaig conèixer al Chema funcionari que al Chema poeta.

Per acabar, vull dir que després de la segona lectura de “Cave Canem” la meua opinió coincideix plenament en la dels crítics especialitzats, amb aquest jove poeta i la seva poesia renovadora.

Llegiu Damunt Damunt

XI Biennial Internacional de l'Esport a les Belles Arts, 1.995

Des del 19 de febrer fins al 17 de març de 1.996, Sa Llonja va acollir una mostra de les obres presentades a l'XI Biennial Internacional de l'Esport a les Belles Arts 1.995. Aquesta exposició es va inaugurar el passat dilluns dia 19 de febrer, a les 18:30 hores.

La Biennial Internacional de l'Esport a les Belles Arts és un certamen de pintura i escultura d'alt prestigi internacional, que s'inicià l'any 1.966 per iniciativa de Joan Antoni Samaranch. Les creacions artístiques que s'hi presenten tenen una temàtica comuna: l'esport i l'activitat física en general.

Els maratonistes, una figura d'acer inoxidable de grans dimensions de l'escultor Ernesto Paulsen indica l'inici del recorregut on s'exposen la selecció d'obres presentades en l'XI edició de la Biennial Internacional de l'Esport a les Belles Arts. A través d'aquest recorregut, el públic va poder

observar les pintures, escultures i dibuixos realitzats per prestigiosos artistes de tot el món, de dimensions molt variades, que tracten una àmplia varietat temàtica basada en les múltiples disciplines que engloba l'esport: atletisme, rem, ciclisme, futbol, natació, etc.

Artista Convidat:

Hans Enri

La Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear conjuntament amb el Consell Superior d'Esports exposaren a Sa Llonja de Palma una mostra representativa de les obres presentades en aquesta convocatòria, com també una selecció de les obres presentades a biennals anteriors i una mostra d'obres del pintor Hans Enri. D'aquesta manera, Palma ha estat la primera ciutat que ha presentat aquesta exposició, ja que fins ara només s'havia mostrat a Madrid i a Barcelona.

El muntatge de l'exposició s'estructura en tres parts principals, la primera ocupa l'entrada de Sa Llonja i és una mostra retrospectiva de les obres premiades en les biennals anteriors. En aquesta secció cal destacar l'obra "400 vallas" del pintor mallorquí Joan Gomila, que obtingué el segon premi de pintura de la VII Biall, l'any 1.979.

El segon apartat de l'exposició està dedicat a l'obra del pintor suís Hans Enri, artista convidat d'aquesta Biennial i que l'any 1.992 fou mereixedor de la Primera Medalla Olímpica de les Arts, atorgada pel Comité Olímpic Internacional. Les pintures al tremp, els olis i les escultures de bronze de Hans Enri ocuparan l'espai central de Sa Llonja.

Va néixer a Lucerna (Suïssa) l'any 1.909. Després d'estudiar a l'Escola d'Arts, Oficis i Arts Decoratives de la seva ciutat natal va passar, entre els anys 1.928 i 1.930, temporades llargues a París i Berlín. Posteriorment, viatjà a Bèlgica, Itàlia i Londres. A Anglaterra, va rebre l'encàrrec de realitzar una obra de decoració gegantesca, (cent metres d'amplària per cinc d'alçada) per l'exposició mundial de Zurich.

Durant la guerra, i immediatament després d'acabar, els problemes socials, científics i tècnics preocuparen de manera molt especial l'artista que va iniciar una obra molt extensa: pintura, frescs, mosaics, tapissos, escultures, art gràfic.

Amb el disseny de cartell i segells de correus obtingué un important reconeixament entre el públic. Les exposicions a Suïssa i a l'estranger i els viatges d'estudis per Àfrica, Àsia i Amèrica varen enriquir de forma definitiva la vida i l'obra de Hans Enri.

El 1.977 es va crear a Lucerna la Fundació Hans Enri i dos anys després, en el marc del Museu de Transport d'aquesta ciutat, es va inaugurar el Museu Hans Enri, el qual

permet al públic admirar una retrospectiva de l'obra de l'artista.

A l'any 1.983 el Sr. Javier Pérez de Cuéllar, en aquell temps, secretari general de l'O.N.U. va lliurar al pintor suís, a Nova York, la Medalla de la Pau d'aquesta organització internacional.

El 1.992, Hans Enri va rebre la primera Medalla Olímpica de les Arts, que concedeix el Comité Olímpic Internacional, de mans del president del CIO, el Sr. Joan Antoni Samaranch.

Dedicat a Don Miquel Gayà Sitjar amb Motiu de la Seva Proclamació de Fill Predilecte de la Nostra Vila

Don Miquel Gayà i Sitjar poeta santjoaner
va passar la seva infància al predi Son Castanyer.

Dels seus pares hereda el gran tresor de la fe
i ha sabut conservar-la pensant amb el més allà.

Passant de Blauet a Lluc se va acabar d'instruir
i segons pareix ha sabut seguir sempre el bon camí.

Amb gran eina cultivà es ram de sa poesia
i amb gran acer va versar "Poema de l'Ave Maria"
a la Mare de Déu de Lluc la que més present tenia
per prop d'ella haver viscut.

Per totes parts se li veu un perfum d'exactitud
tot ho toca punt per punt amb el seu vertader aspecte,
per això alegrem-nos tots que el nombrin fill predilecte.

Els seus nobles sentiments i la seva sabiduria

ha dat a les seves obres l'èxit que se mereixia
que el seu àngel de la guarda l'acompanyi nit i dia
i el guardi de tot perill tot lo restant de sa vida.

ENHORABON PER ELL I DEMÉS FAMÍLIA!!!

Catalina Jaume de Calicant

Afegitons a Sant Joan, Un Temps

Quan parlàvem en el llibre Sant Joan, un temps, del dijous sant i més concretament de la processó que es celebra aquest dia, apuntàvem que porten la figura de "La Sang" tres homes constituïts en confreria, avui Francesc Rotger "Boiret", Arnau Munar "Bronder" i Antoni Company Bonet "Foc". Però no feiem menció a l'esforç que això suposa, ja que aquesta venerada imatge de Sant Joan, té un pes aproximat a nou barcelles de blat, que són uns cent quilograms.

"Nuestro Club i La Pandilla"

El teatre del Centre Catòlic va esser explotat econòmicament durant els anys trenta per "Nuestro Club", entitat que després va traspasar el lloguer a "La Pandilla". Aquest grup de joves santjoaners estava compost entre altres per Joan Bauzá "de Cas Notari" que era el cap del grup, Joan Juan "Guillemó", Martí Company "Garaví", Mateu Juan "Teixidor", Llorenç Juan "Es Pubil", Miquel i Antoni Oliver "d'Els Calderers", Antoni Blanch "Blanc" i Ramon Gayà "Carrixó", que a més a més de regir el teatre, editaren un full de caire polític.

Carles Costa i Salom

Presentació de la Biografia de Miquel Gayà Sitjar

Il·lustríssim Senyor Miquel Gayà Sitjar. **Senyors i Senyors**

Tinc l'honor de fer la presentació pública de la biografia d'un fill del poble. Un santjoaner distingit, que ha conreat l'art de les lletres: La poesia, la prosa, l'oratoría, el periodisme, etc. Apunt de ser proclamat Fill Predilecte de Sant Joan, honor que ens honrarà des d'ara endavant, presidint aquesta sala noble de la Casa de la Vila, juntament a la galeria de Fills Il·lustres de la nostra estimada vila, set vegades centenària.

Recordem una vegada més als nostres Fills Predilectes. El P. Rafel Ginard i Bauzá, l'honor Antoni Oliver d'Els Calderers, el mestre Jaume Mas i Noguera, Joan Mas i Matas "el mestre Pagès" i el Venerable Fray Lluís Jaume Vallespir, missioner franciscà de l'Ordre dels Frares Menors, martiritzat a San Diego de l'Alta Califòrnia.

Per un enfiloll de mèrits que anirem apuntant, vet aquí el perquè d'aquesta biografia, llibre número 4 de la col·lecció de Monografies santjoaneres, edició promoguda pel Col·lectiu Teranyines i patrocinada per la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear i escrita pel Senyor Joan Maimó i Vadell.

L'autor, Joan Maimó i Vadell, va néixer a Felanitx l'any 1.921. És llicenciat en Belles Arts i graduat en l'especialitat de ceràmica artística.

Ha exercit l'ensenyament en el Col·legi Municipal de Felanitx, a l'Escola d'Arts i Oficis de Palma, a l'Institut Politècnic d'on és Director durant 9 anys- i els cursos per estrangers de la Universitat de Califòrnia.

Paral·lelament es dedica a la ceràmica, escultura, dibuix i a la tasca de conferenciant. Com escriptor col·labora, en vers i en prosa, en diferents publicacions, l'any 1.949 amb en Joan Cerdà edita un llibre de bibliografia. El Setmenari "Ciutat d'Inca" li va publicar una sèrie d'articles d'investigació sobre ceràmica mallorquina.

Té publicats: un llibre de poemes "Un bell esguard" (1.990), "Els pintors", uns sonets dedicats als nostres artistes, i la biografia "Joan Mascaró i Fornés", "Els múltiples espais de la saviesa" publicació de la Universitat de les Illes Balears (1.990).

Ha exposat individualment a Manacor (1.942), Inca (1.959), Alger (1.952 i 1.953) i a Palma i a Felanitx en diferents ocasions.

A l'any 1.944 va esculpir el monument funerari, del centenari de l'esfondrament de la Timba de Felanitx. A 1.945 el "Lleó de Sant Marc" de Sineu. El 1.962 va pintar un mural de grans dimensions al fresc a l'antiga escola de Formació Professional Verge de Lluc. El seu estil té influències del realisme i de l'abstracte.

És autor de l'estudi "Joan Mascaró" (1.985), discurs elaborat amb motiu de la proclamació com a Fill Predilecte de Santa Margalida de l'il·lustre professor de Cambridge, Universitat Autònoma de Barcelona i del Parameshavara College de l'illa de Ceilan. Els seus profunds coneixements del sànscrit -la llengua sagrada de l'Orient- i de l'anglès li permeteren traduir d'aquesta llengua els llibres de tradició índia: el "Upanisad" i el "Bhagavad-Gita".

Nombroses són les vegades que Joan Maimó ha participat en el Certàment Poètic Verge de Consolació. A l'any 1.975 va ser guardonat amb el primer premi amb l'obra titulada "Pregària a la Mare de Déu de Consolació de Sant Joan", a l'any 1.979 obté un accèssit, i altra vegada, dos anys seguits, és distingit amb el primer premi del certàmen, al 1.985 amb l'obra que dur per títol "Ens portau la Primavera" i a l'any 1.986 amb la poesia "L'encís de la Lluna".

De les hores ençà, forma part del Jurat del Certàment Poètic que Sant Joan celebra el dia del Quart Diumenge.

Aquestes són, a grans pinzellades, les característiques personals de l'amic Joan Maimó i Vadell, espòs exemplar, pare de nombrosa família i sastisfet i a la vegada sacrificat padrí. Home de parla viva, alegre i abundosa. Amic de l'homenatjat poeta Miquel Gayà Sitjar, i asidu contertuli del grup literari Guillem Colom, autor de drama històric Celília de Solanda.

La biografia que avui presentam, MIQUEL GAYÀ SITJAR. UNA TRAJECTÒRIA DE SERENITATS ESTÈTIQUES, s'obri amb una presentació de l'Honorable Conseller de Cultura del Govern Balear Bartomeu Rotger i amb un pròleg de la mà de Mn. Josep Estelrich: És una assanyada col·laboració on trobam descrit el nostre paisatge santjoaner, amb paraules del P. Rafel Ginard i Bauzá, autor

del Cançoner Popular de Mallorca. Amb els mateixos conceptes, ha definit Gaspar Sabater l'obra poètica de Miquel Gayà Sitjar, com ens ho recorda el prologista: "poques vegades trobam un poeta que cuidi amb tant de mirament el cultiu de la forma, i de l'elegància del pensament".

Formen el cos del llibre 41 capítols, i una relació dels llibres del biografat, més un altre dels articles que han analitzat la seva obra. (Llibres i opuscles 11; articles i recensions 225). Els capítols s'inclouen ben clarament dins tres grans blocs; el que fa referència a la presentació, naixença i infància a la Pleta de Son Castanyer, estudis a Lluc, a Sant Honorat, i en el Col·legi dels Pares Pauls, joventut i guerra civil. Altre que tracta molt detingudament tota la producció i activitats poètica i literària de Miquel Gayà Sitjar, les noves amistats, les vetllades de Can Massot, el grup Documenta de Sant Joan 1.941 - 1.947, la revista Lluc, els certàmens Verge de Consolació i Històries i Memòries. Per cloure l'obra, un minuciós repàs a nomenaments, homenatges, premis, grup literari Guillem Colom, la seva poesia, la seva prosa, la crítica literària, el Col·lectiu Teranyines, proclamació de Fill Predilecte i mots finals.

No és fàcil arreplegar i organitzar tant de material, llibres, recensions, articles i retalls de premsa, poesia inèdita, etc. i escriure una biografia d'un amic. Aquí s'inclou el mèrit de Joan Maimó, que ha fet una ordenada i metòdica recopilació. Alhora, Maimó ens fa arribar una biografia exemplar, escrita des de l'admiració i el respecte, capaç de teixir la semblança de Miquel Gayà Sitjar, amb qui manté una llarga i profunda amistat.

Com diu ell mateix: "Aquest és el camí que he elegit per acostar-me a la figura de Miquel Gayà Sitjar, amb l'intent d'aconseguir una imatge càlida, humana, tangible de l'home i del poeta, una biografia en la personalitat poètica i humana es fonguin amb les característiques de la seva obra.

Al llarg dels capítols, hi podreu llegir entre altres, les paraules del P. Rafel Ginard dedica al grup Documenta (pàgina 43) el sermó que va fer en el Santuari de Consolació el 20 d'abril de 1.941, "la història del poble i del seu venerable oratori no s'és escrita fins aquí. Emperò gràcies a Déu, alguns santjoaner resoltos i coratjosos se són posats en moviment i treballen amb gran entusiasme per revelar-nos les coses, les obres i els personatges antepassats".

D'aquesta feina pacient i poc gloriosa però meritíssima de regirar arxius, llegir pergamins i transcriure documents armats i polsosos, ens va rajant el vi ranci i

perfumat de la nostra història, que tonifica l'esperit a tothom que l'assaboreix.

Les col·laboracions de Miquel Gayà Sitjar a Documenta, a part d'un extens estudi sobre el llibre de versos del poeta santjoaner Mn. Miquel Gayà Bauzá i d'un poema seu titulat "Endreça a la Mare de Déu". Son les ressenyes de les festes anuals en honor de Sant Sebastià, de la benedicció de l'actual església parroquial i de la creu del terme, popularment coneguda com la creu d'En Reüll, emplaçada en el creuer del carrer de Petra i el camí de Son Baró (pàgina 44).

Trobarem una petita i detallada història de cada uns dels llibres de Miquel Gayà Sitjar. Referint-se al que es titula "La Poesia de Miquel Ferrà", Maimó escriu: és l'estudi més aprofundit que s'ha duit a terme sobre aquest notable autor de l'Escola Mallorquina que duu un pròleg admirable, d'una singular bellesa, del Pare Miquel Batllori que amb la seva habilitat peculiar de mestre, desperta l'interès del lector del llibre. Bona obra fa ara Miquel Gayà en presentar, als qui s'interessen per les figures representatives de la nostra cultura, els trets més capsals de la poesia de Miquel Ferrà. Ho fa amb noble passió de deixeble. (Pàgina 60).

L'anàlisi que fa del llibre Miratges del record", (pàgina 66), ens diu: "La seva obra és tensa, madura i meditada; una poesia carregada d'amor i tendresa, una poesia profunda, embolcallada en la boira del somni que amb un ressò gairebé musical, amb un to menor, els versos es tornen pur impuls líric d'un brotar efusiu que fa reviure màgicament el passat amb "Lenta meditació".

De "L'Apistolari de Maria Antònia Salvà amb Miquel Ferrà", (pàgina 81), encara no publicat, diu: "Miquel Gayà amb un entusiasme inusitat es va fer càrrec de la transcripció, de l'ordenació cronològica, de la presentació i dels comentaris corresponents, del doble apistolari, actiu i passiu, entre Maria Antònia Salvà i Miquel Ferrà. D'aquest treball que li durà força anys, els mateix ens diu: Sovint ho hem fet amb veneració i respecte, com si es tractas d'un breuari personal molt íntim i ple de sentiment i afecte".

A l'acte organitzar per l'Obra Cultural Balear, el Centre Cultural i l'Ajuntament de Sant Joan, celebrat durant les Festes Patronals de 1.992, en l'homenatge al poeta santjoaner Miquel Gayà Sitjar, Joan Maimó ens fa el panegíric. En aquesta ocasió diu: "No és estrany que la poesia vessant bonesa de cor i limpidesa de pensament sia equilibrada i harmoniosa i respiri serenor i elegància. Ell ha servat la pulcritud, la perfecció i la musicalitat dels versos dels seus mestres", (pàgina 78).

Segueix una detallada exposició del monogràfic que la revista "Lluc" li dedicà en el seu número 782, corresponent als mesos de setembre-octubre de 1.994, (pàgina 78). En ella, Pere Rosselló i Darder divideix la relació en dues parts; "Llibres i opuscles sobre la literatura" i "Articles i recensions".

A Sant Joan, com molt bé sabeu, entre els anys 1.941 i 1.947, funcionà molt activament un nombrós grup d'entusiastes, entre ells, l'homenatjat Miquel Gayà Sitjar, de la seva feina ens sortiren els fascicles quinzenals de Documenta. Con diu Joan Maimó: "Podria donar-se el cas, essent santjoaner de soca i arrells, com a conreador de les nostres lletres fos més conegut a Palma, on li ha correspost viure i on ha desplegat la seva activitat literària, i als països catalans, que al mateix poble que l'ha vist néixer i que ell tant estima", (Pàgina 92)". Aquesta biografia és una bona ocasió que s'ofereix als santjoaners per conèixer millor al nostre país.

L'anomenament de Fill Predilecte és un acte de cortesia, però també de justícia per una tasca dedicada, fecunda i silenciosa.

Honrar la memòria d'un poeta és una cosa de les més belles que poden fer els pobles. Els poetes són com un luxe dels països refinats: són un ornament que no tots els pobles mereixen. Els guerrers i els estadistes són els conductors d'un poble. Són les paraules de Pere Rosselló a la revista "Lluc" nº 782, pàgina 26.

Aquí teniu donç, un interessant i complet estudi de la persona de Miquel Gayà Sitjar. Com diu Mn. Estelrich en el pròleg: "Vet aquí un inmillorable servei a tots els que s'interessin per l'obra poètica de Miquel Gayà Sitjar, per la seva fidelitat i la seva contribució a la llengua i a la cultura del nostre poble".

Vet aquí també un impagable obsequi de Joan Maimó al poble santjoaner.

Moltes gràcies amic Joan Maimó.

Carles Costa i Salom

Romeries de Pasqua

És un costum molt estés, i d'una manera especial a Mallorca, celebrar als voltants de les festes de Pasqua, romeries i pancaritats a diferents santuaris i ermites, i també a llocs tradicionals, amb una bona ombra i aigua bona per beure.

Els santjoaners tenim la nostra pròpia i particular romeria. Ja que a més a més d'esser la primera, es celebra ben enmig de la Quaresma, és la festa del Quart Diumenge o també coneguda popularment com la festa del Pa i el Peix. Ja que aquesta dominica es commemora segons l'Evangeli, la multiplicació dels pans i els peixos. La qual celebrem en el Santuari de Consolació.

La diada és molt similar a totes aquestes festes, celebració de missa solemne, jocs i altres entreteniments, balls populars, torreoneres i altres venedors de llepolies i juguines. La gent aprofita per berenar i provar els tradicionals menjars propis d'aquesta època: panades, robíols, crespells, taronges, etc.

Les romeries més conegudes són:

Dilluns de Pasqua: Andratx; Ermita de Sant Feliu Campanet; Ermita de Sant Miquel Colònia de St. Pere; Ermita de Betlem Mancor de la Vall; Puig de Sta Llúcia Muro; Ermita de Sant Vicenç Selva; Puig de Crist Rei

Dimarts de Pasqua: Alcúdia; Santuari de la Victòria Algaida; Ermita de Castellitx Llubí; Ermita Sant Crist de la Salut Montuiri; Puig de Sant Miquel Petra; Santuari de Bonany Sa Pobla; Oratori de Sta Margalida de Crestaix

Dimecres de Pasqua: Lloseta; Santuari de Ntra S^a del Cocó

Diumenge de l'Àngel Alaró; Castell d'Alaró Bellver; Capella de Sant Alonso Campos; Oratori de Sant Blai Felanitx; Santuari de Sant Salvador Inca; Puig de Santa Magdalena Llucmajor; Santuari de Gràcia Manacor; Ermita del Rosari Porreres; Santuari de Monti-Sion Sta Maria del Camí; Eta de Son Seguí Sencelles; Caseta de S'Eriçal S'Arenal; Pont de Ses Set Boques

Carles Costa Salom

JOSEP ESTELRICH I COSTA

Biografia i Mèrits de l'Il·lustríssim Senyor D. Miquel Gayà i Sitjar (II)

Fill Predilecte de Sant Joan, acadèmic de número de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Sebastià.

OBRA POÈTICA I LITERÀRIA

Segons pròpia confessió, Miquel Gayà Sitjar escrigué el seu primer poema "El passetget de l'horabaixa", essent blauet de l'Escolania de Lluc, als dotze anys d'edat, i va seguir omplint clandestinament, robant temps a l'estudi escolar, dues plaguets, una de prosa i l'altra de poesia. El seu primer mestre de literatura i preceptiva lliterària va ser el P. Antoni Tomàs, durant els seus estudis a Sant Honorat, i els primers poetes que despertaren la seva admiració foren Jacint Verdager i el poeta llatí Virgili, el cantor de "Encida".

Interromputs temporalment els seus estudis per l'abril de 1.931, va començar a escriure poesia dins l'ambient camperol de Son Castanyer, quan comptava catorze anys. La primera lectura, casolana, dels seus versos va fer-la un dissabte al vespre a un rotlada de veïns de la posada que els seus pares tenien a Sant Joan. El seu primer article periodístic "Els savis del nostres dies", li va publicar un diumenge a finals d'agost de 1.935, el setmenari "El Luchador", que comptava amb un centenar de subscriptors a Sant Joan, diu s el poble va "caure com una bomba". "Aquell diumenge -escriu Miquel Gayà Sitjar- em va semblar que tot d'un cop havia crescut un pam". Des d'aquell dia es va fer col·laborador asidu del setmenari. Poc temps després va fer la seva lectura pública dels seus poemes en el teatre del Centre Catòlic, convidat per l'economista D. Francesc Mas.

A principis de 1.937, en plena Guerra Civil, la impremta "La Esperanza" li va editar un fullet de vuit pàgines amb set poemes seleccionats entre altres que havia escrit aquell hivern. Aquesta era la primera edició de la seva vida; el va editar pel seu compte i a despeses seves, sota el títol "Del ritme de ma vida". No quedà satisfet de l'edició, en va repetir uns quants exemplars i més tard cremà l'edició. Aquell mateix any 1.937 la revista "Lluc" li obria les seves pàgines publicant-li el poema "A la Mare de l'Amor Hermós".

Entre 1.937 i 1.938 va passar quinze mesos a Sóller, per exigències del Servei Militar, i des de la primera

setmana de la seva arribada va començar la seva col·laboració periodística amb els dos setmenaris locals "La Voz de Sóller" i "Sóller", col·laboració que havia de fer en castellà per exigències de la legislació d'aleshores, i que no deixà de provocar-li conflictes amb la censura oficial. A Sóller mateix va publicar per l'abril de 1.938, amb l'ajuda econòmica d'alguns amics, l'opuscle "El P. Jaume Rosselló, missioner dels SS. CC.", predicador popular, natural de Vilafranca, que va morir l'any 1.934. La impremta "Pinoi", de Sóller, n'hi va editar cinc-cents exemplars.

Els vaivens de la vida militar el dugueren a Inca i, sota la pressió de la disciplina castrense, va escriure tota una obra de reflexions morals i pensaments, que duia el títol "La serenor espiritual", assaig que uns anys després l'autor mateix, mogut per la seva autocrítica, va cremar, si bé posteriorment se'n empenedia.

L'any 1.939, destinat a Eivissa, segueix enviant els seus articles al setmenari "Sóller" i en publica així mateix en el "Diario de Ibiza". Alguns d'aquest escrits, que elogiaven les bel·leses eivissenques, que merescueren l'agraïment de l'Ajuntament d'Eivissa que li va manifestar amb un ofici signat pel batle.

Entre 1.941 i 1.947 va aportar diversos treballs a "DOCUMENTA" publicació de l'Ajuntament de Sant Joan: "Bendición de una Cruz de término en Sant Joan", crònica de la inauguració de la Creu d'En Reüll l'any 1.941. "Endreça a la Mare de Déu venerada en l'Oratori de Consolació de Sant Joan", tendre pregària del cor santjoaner a la "Pastora gentil de la contrada", les cròniques puntuals de la "Festa d'Exaltació de la nostra Història", celebrades anualment el dia de Sant Sebastià des de 1.942 a 1.947, "Bendición de la actual Parroquia de Sant Joan", crònica de les festes celebrades l'any 1.939, i "Un libro de versos de un poeta sanjuanense" un estudi del conjunt de poemes "Flors d'un dia", del santjoaner Mn. Miquel Gayà Bauçà (1.867-1.943), editat l'any 1.904, amb pròleg de D. Pere d'Alcàntara Penya. Per aquells anys va escriure l'oda

ALTRES INFORMACIONS

"Als xiprers de Consolació", una invitació festiva a la Festa del Quart Diumenge.

El poeta comptava vint-i-sis anys, havia arribat a la seva maduresa humana i literària, i comptava, a més, amb un treball estable i podia arriscar-se a publicar el seu primer llibre de versos a despeses pròpies. De la seva obra primerenca quedava amb un centenar i mig de poemes inèdits, dels quals amb una selecció rigorosa, en va elegir només deu. Els podria ferar que la censura estatal autoritzàs una edició de poesia catalana, i clandestinament, abans de la primavera de 1.944, sortiren al carrer els dos-cents exemplars de l'edició, amb el títol de **"L'atzur il·luminat"**.

Entre els anys 1.942 i 1.945, Miquel Gayà Sitjar va expressar els seus sentiments amorosos per la seva promesa i després esposa Amàlia, amb els poemes que formaren el seu segon llibre, **"Breviari d'amor"**, publicat pel febrer de 1.946, obviant també la censura i amb majors precaucions de clandestinitat que l'anterior, sense data de publicació amb una tirada de només cent exemplars, que en quinze dies quedà exhaurida. En acabar de donar a la impremta, també de forma clandestina, **vuit poemes d'André Rivoire**, traducció catalana de l'original francès, amb pròleg del P. Miquel Batllori, resident aleshores a Ciutat.

Vora les publicacions de Miquel Gayà Sitjar, cal deixar constància de la seva aportació a publicacions col·lectives de grups de poetes: Contribuí al llibre-homenatge **"Amistat i Recordança"**, que dedicaren al P. Miquel Batllori en els seus 55 anys un grup de poetes mallorquins (1.945); dirigí una **"Antologia a Sineu"**, (1.945) per a la "Corona poètica en el III Centenari del patrocini de Sant Marc Evangelista"; participà en l'Homenatge dels poetes mallorquins a la Mare de Déu de Montserrat en les festes d'entronització en un nou tro d'argent (1.947); es feu present, amb tots els poetes dels Països Catalans, en "L'Antologia lírica franciscana" editada per Torrell de Reus a Barcelona (1.947); sumà la seva veu a la dels vint-i-quatre poetes de Mallorca i del Principat en les **"Endreces pòstumes a Miquel Ferrà"** (1.947) en ocasió dels setanta i gran amic en una antologia mallorquina publicada a Barcelona l'any 1.948, pel centenari de la proclamació del dogma de la Imma Concepció, es va incloure un fragment del seu **"Poema de l'Ave Maria"** l'any següent, l'any 1.955 es va unir amb dotze poemes corresponents a la **"Corona de les dotze estrelles"** a la Corona poètica amb motiu de la coronació pontifical de la Mare de Déu de Cura; i l'any 1.957 va aportar a la **"Corona literària"** oferta pels escriptors i poetes de parla catalana a la Mare de Déu de Montserrat en el 75^è aniversari de la coronació pontifícia, tres poemes gloriant les tres primeres invocacions del "Virolai".

La Biblioteca "Les Illes d'Or" de l'Editorial Moll va publicar l'any 1.951 una antologia, aplegada per M. Sanchis Guarner, amb el títol **"Els poetes insular de la postguerra"**, en el qual foren inclosos quatre poemes de Miquel Gayà Sitjar. Poc temps després, la mateixa col·lecció "Les Illes d'Or" va editar un nou volum de la poesia de Miquel Gayà Sitjar, **"La Ruta dels Cims"**, que englobava en un sol llibre les dues publicacions clandestines anteriors, **"L'atzur il·luminat"** i **"Breviari d'Amor"** a més d'una nova producció inèdita **"La cançó del crepuscle"**, que va sortir al carrer el mes d'octubre de 1.951.

A finals de 1.952 va emprendre la composició d'un llarg poema líric "una imatge ben cenyida, ben estructurada, inspirada en la imatge de la Moreneta de Lluc", obra que titulà **"Poema de l'Ave Maria"**, compost per un total de 243 versos, dividits en nou temes de tres estrofes, corresponents a nou frases en què va dividir l'Ave Maria. Va ser publicat a trossos a la revista "Lluc" i editat posteriorment en dues edicions successives.

Després d'aquesta obra va deixar un poc de banda la composició poètica per dedicar uns anys a la investigació i l'estudi de les figures cabdals de la poesia mallorquina. Així va anar publicant: **"Contribució a l'epistolari de Miquel Costa i Llobera"** (1.956), **"La Poesia de Miquel Ferrà"**, amb el pròleg del P. Miquel Batllori, (1.960), **"Contribució a l'epistolari de Joan Alcover"**, amb Pòrtic d'Octavi Saltor (1.964), i **"La lletra i l'esperit"**, aplec d'estudis i parlaments diversos, sobre Miquel Costa i Llobera, Joan Alcover, Llorenç Riber, Guillem Colom, Miquel Fortesa i el P. Rafel Ginard, i altres treballs sobre Josep Carner, fra Juníper Serra i fra Lluís Jaume, i Francesc de Borja Moll (1.978).

Foren publicats separatament alguns parlaments de Miquel Gayà Sitjar sobre diverses personalitats de les lletres: **"Maria Antònia Salvà"**, conferència necrològica (1.958), **"A propòsit de Bartomeu Crespi, glosador"**, conferència pronunciada a Sa Pobla (1.974), **"El P. Rafel Ginard i Bauçà"**, parlament llegit a Sant Joan en ocasió de ser declarat Fill Predilecte d'aquesta Vila (1.974), **"L'intimisme poètic de Guillem Colom"**, discurs de Miquel Gayà Sitjar en ser rebut com a Acadèmic de la Reial Acadèmia de les Belles Arts (1.981), i **"La poesia de Maria Antònia Salvà"**, publicació de l'Ajuntament de Llucmajor.

Trencant el llarg silenci poètic iniciat després de la composició del "Poema de l'Ave Maria, la lira del poeta santjoaner va despertar de bell nou. L'any 1.975 Miquel Gayà Sitjar va cloure el seu cicle poètic amb un recull de devuit sonets que donà a l'estampa amb el títol **"Miratges del record"**, amb pròleg del seu amic i poeta Miquel Dolç.

ALTRES INFORMACIONS

Encara l'any 1.984 va publicar un opuscle amb la versió magistral de l'el·legia d'Alphonse de Lamartine **"La primera recança"**.

La darrera publicació de Miquel Gayà Sitjar és el llibre **"Històries i Memòries"**, amb pròleg de Josep Massot i Muntaner, publicat per l'Editorial Moll, dins la col·lecció "Els treballs i els dies", l'any 1.986.

L'any 1.992 el Centre Cultural de Sant Joan va publicar el llibre **"Poemes i endreces a la Verge de Consolació"**, una selecció dels poemes premiats durant els vint primers anys de la celebració del Certàmen Poètic "Verge de Consolació". El poeta santjoaner va fer la selecció i la introducció del recull.

Miquel Gayà Sitjar té preparada des de 1.989 una col·lecció d'estudis, assaigs i parlaments titulada **"De Mallorca i fora Mallorca"**, amb el pròleg de Joan Mas i Vives, obra encara inèdita. Té també enllestida i entregada a la impremta, esperant la publicació una extensa obra sobre **"L'Epistolari de Maria Antònia Salvà amb Miquel Ferrà"**.

A tot això s'hi ha d'afegir una extensa llista d'articles sobre crítica literària, literaris, ressenya de llibres i altres temes culturals publicats a **"El Luchador"**, **"Correo de Mallorca"**, **"La Almudaina"**, **"Balears"**, **"Lluc"**, **"Diari de Mallorca"**, **"Sóller"**, **"Cort"**, **"Ponent"**, **"Ressorgiment"**, **"Serra d'Or"**, **"Randa"**, **"Revista Balear"**, **"Cala Murta"**, **"Estudis Balearics"** i altres publicacions. Un catàleg no exhaustiu, fet per Pere Rosselló Bover i publicat a la revista **"Lluc"**, núm. 782 (setembre-octubre de 1.994), que comença l'any 1.945 i no inclou, per tant els seus treballs juvenils, consigna prop de 250 articles.

PREMIS, DISTINCIONS I HOMENATGES

Miquel Gayà Sitjar a penes ha concorregut a Certàmens i Jocs Florals, "Mai no m'han enlluernat, -confessa- l'oripell i la grandesa", ni ha sentit "l'esquer d'arregar fortuna d'argent i d'or o llorer".

Així i tot, l'any 1.945 va guanyar un premi en uns Jocs Florals de Manacor. L'Ajuntament de Palma, en les Fires i Festes de Primavera de 1.950, organitzà un certàmen Poètic en el qual Miquel Gayà Sitjar va enviar els quatre poemes que componen la "suite" **"L'smot en vetlla"** i va obtenir el primer premi. El mateix guardó que va obtenir l'any següent en la segona convocatòria d'aquest mateix certàmen, en les Fires i Festes de 1.951, amb una sèrie d'elegies.

El reconeixament dels mèrits poètics i literaris de Miquel Gayà Sitjar s'esdevengué d'una manera plena i complida l'abril de 1.980. El dia 16 d'aquell mes la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Sebastià, en sessió acadèmica, el va anomenar Acadèmic de número, per ocupar el seient que havia quedat vacant per la defunció del seu mestre i amic, el poeta Guillem Colom i Ferrà.

El dia següent, 17 d'abril, la Reial Acadèmia de les Bones Lletres de Barcelona el va anomenar acadèmic corresponent, per cobrir també la vacant deixada per Guillem Colom en aquella il·lustre institució.

El 26 de novembre del mateix any la Reial Acadèmia de les Belles Arts de Sant Sebastià, va celebrar la sessió solemne d'investidura del nou acadèmic, que llegí el seu discurs de recepció versant sobre "L'intimisme poètic de Guillem Colom", discurs contestat pel Sr. Gaspar Sabater i Serra, que va fer un plener elogi del nou acadèmic.

En complir-se el 40e aniversari de la publicació del primer llibre de poemes de Miquel Gayà Sitjar **"L'atzur i l'uminat"**, els companys de l'Acadèmia, amb una "desbordant concurrència de públic", li oferiren el 22 de febrer de 1.984 un homenatge a la Sala de Música del Cercle de Belles Arts. El parlament fou a càrrec de Victòria Ramis d'Ayres i López-Pinto, el qual disertà "Sobre la poesia de Miquel Gayà Sitjar".

El dia 23 d'agost de 1.992, en el curs de les Festes Patronals, l'Ajuntament de Sant Joan, conjuntament amb el Centre Cultural i l'Obra Cultural de Sant Joan, va retre un homenatge a Miquel Gayà Sitjar en un acte celebrat a la sala de sessions de la Casa de la Vila, plena de gom a gom d'un públic enfervorit. El Sr. Batlle li féu a mans una placa de plata, obsequi del poble santjoaner.

L'any 1.994 la revista **"Lluc"** li va dedicar el número 782, corresponent als mesos de setembre i octubre, un conjunt d'articles, signats per Joan Mas i Vives, que el presentà com "un Home honest", Damià Pons i Pons, director de la revista, que resumí la seva biografia i transcriví una llarga conversa amb el poeta, Nicolau Dolç i Salas, autor de l'estudi d'algunes de les claus de la seva poesia inicial, i Pere Rosselló Bover que va estudiar "l'aportació de Miquel Gayà Sitjar als estudis literaris" i va oferir un catàleg dels seus llibres i opuscles sobre literatura i dels seus articles i recensions.

Aquell mateix any, l'Obra Cultural Balear, en la VIII^{ena} edició dels Premis 31 de Desembre, li atorgà el premi **"Josep Maria Llompart"**, "per la seva contribució a la recuperació lingüística, cultural i nacional del país".

